

ÓZBEKISTAN RESPUBLIKASI
XALIQ BILIMLENDIRIW MINISTRLOGI

AJINIYAZ ATINDAGI NOKIS MAMLEKETLIK
PEDAGOGIKALIQ INSTITUTI

A.Pazilov, P.Berdanova, P.Abdaliev, Sh.Oteniyazova

PEDAGOGIKADAN ÁMELIY JUMISLAR

(Metodikalıq kórsetpe)

NOKIS – 2016

Dúziwshiler: A.Pazılov, P.Berdanova, P.Abdalieva, Sh.Oteniyazova

«Ulıwma pedagogika» kursı boyınsha tayarlanǵan bul oqıw qollanba talalabalarǵa pedagogika pání boyınsha ózlestirilgen teoriyalıq bilimlerdi bekkemlew, tereńlestiriw, sonday-aq, ámeliyatta nátiyjeli qollay alıw kónlikpelerin qalıplestiriw menen birge, olarda dáslepki kónlikpelerdi payda etiw ushın imkaniyat jaratadı.

JUWAPLÍ REDAKTOR:

B.Qurbanbaeva - Ájiniyaz atındaǵı NMPI Qaraqalpaq til bilimi kafedrasınıń úlken oqıtıwshısı, filologiya ilimleriniń kandidadı

PIKIR BILDİRİWSHILER:

Q.Seytmuratov - Ájiniyaz atındaǵı NMPI Ulıwma pedagogika hám psixologiya kafedrası docenti, pedagogika ilimleriniń kandidadı

A.Bekimbetova - Berdaq atındaǵı QMU Pedagogika hám psixologiya kafedrası docenti, pedagogika ilimleriniń kandidadı

Metodikalıq kórsetpe Ájiniyaz atındaǵı Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı ilimiy oqıw-metodikalıq ken'esi qararı (11-mart 2016-jılǵı №9-sanlı bayanlama) menen baspadan shıǵarıwǵa usınıs etilgen.

KIRISIW

Hár bir jámiyettiń rawajlanıwı hám keleshegi tálim sistemasınıń jedel rawajlanıwı, sociallıq turmıs, onıń óndiris penen óz ara muwapıqlasıp keliwi, dúnya táliminiń eń joqarı nátiyjelerine teńlese alıwı, dáwir talaplarına juwap beriwi hám bar bol ǵ an sub`ektiv zárúrliklerdi qay dárejede qanaatlandıra alıwına tik-keley baylanıslı. Tálim sistemasında júzege kelip atır ǵ an túpten ózgerisler, oqıtıw mazmunıń bar ǵ an sayın jańa ideyalar hám kózqaraslar menen bayıtılıp baratır ǵ anlı ǵ ı, jas áwladtıń intellektual dárejesin arttırıw ǵ a xızmet etiwshi jańa texnologiyalardıń jaratılıp atır ǵ anlı ǵ ı, tálim alıwshılarda joqarı ruwxıy-ádep-ikramlılıq sıpatların qalıplestiriw, olardı « ǵ alabalıq mádeniyat» tásirinen qor ǵ aw zárúrliginiń júzege kelip atır ǵ anlı ǵ ı «Ulıwma pedagogika» pániniń imkánıyat-larınan ónimli paydalanıw islerine de tikkeley baylanıslı. Usı ǵ an muwapıq bul pán tiykar ǵ ı qánigelik pánlerden biri bolıp, uqıplı pedagog kadrlar tayarlaw sistemasınıń áhmiyetli buwını esaplanadı.

Seminar jumıslarında ba ǵ darlama ǵ a kiritilgen ayrım temalar talqılanadı, olar boyınsha pikirler alısadı, studentlerdiń lekciya hám ilimiy bilgen xabarları esitiledi. «Pedagogikalıq sheberlik» tiykarların sáwlelendiriwshi seminar temalar talqılanıp, lekciya waqtında ózlestirilgen teoriyalıq bilimler bekkemlenedi, tolıq-tırıladı. Lekciyada ǵ ı temalar boyınsha dóńgelek stol, tartıs hám debatlar shólkemlestiriledi, studentlerdiń bayanatları, sın esitiledi.

«Pedagogika teoriiyası» boyınsha laboratoriya jumısları studentler tárepinen ózlestirilgen teoriyalıq bilimlerde bekkemlew, tereńlestiriw, sonday-aq, ámeliyatta nátiyjeli qollay alıw kónlikpelerin qalıplestiriw menen birge olarda dáslepki kásiplik kónlikpelerdi payda etiw ushın imkaniyat jaratadı.

Laboratoriya jumıslarında málim temalarda pedagogikalıq sheberlik tiykarla-rına baylanıslı teoriyalıq bilimlerde jáne de bekkemlew, tálim hám tárbiya processlerin shólkemlestiriw uqıplılıq hám kónlikpelerin payda etiwge járdem beretu ǵ in shını ǵ ırlar orınlanadı, máseleler sheshiledi, ámeliy oynılar ótkeriledi, pedagogikalıq sheberlikke, oratorlıq mádeniyatına iye bol ǵ anlar, qánigeler menen ushırasıwlar shólkemlestiriledi.

Kurstı úyreniw ushın dúzilgen bul seminar hám LABORATORIYALÍQ JUMÍSlarda ulıwma pedagogika pániniń filosofiyalıq, tariyxıy-mádeniy derekleri ashıp beriledi, pedagogikanıń házirgi kúndegi rawajlanıwı, oqıtıwshı xızmeti, oqıtıw texnologiya-ları hám t.b. basqa da áhmiyetli máseleler óz ornın tapqan.

1. Kadrlardı tayarlawdıń milliy modeli. Házirgi kúnde oqıtıwshılıq kásibi hám onıń jámiyette tutqan ornı

Tapsırma:

❖ Usınıs etilgen ádebiyatlardan paydalanıp kadrlardı tayarlawdıń milliy modeli qabıl etiliwiniń shárt-sharayatları haqqında tezis tayarlań.

❖ Búgingi kúnde oqıtıwshılıq kásibi, onıń mashaqatı hám jámiyettegi tutqan ornı haqqında pikir júritiń.

Oqıtıw usılı: Kórgizbeli, individual, kishi toparlarda islew.

Oqıtıw maqseti: Tema boyınsha bilimlerdi qalıplestiriw, túsiniw, teoriyalıq bilimlerdi ámeliyatqa endiriw, erkin pikir júritiw, temanı tolıq ózlestiriw.

Talqılanatu ǵ ın máseleler:

1. Prezidentimiz I.A.Karimovtıń shı ǵ armalarında tálim-tárbiya haqqında ayıl ǵ an pikirler.

Bul soraw ǵ a juwap bergende, Ózbekistan Respublikası Prezidenti I.A.Karimov demokratiyalıq huqıqıy mámleket hám ádalatlı puxaralıq jámiyetti dúziwde mu ǵ allım – ustazdıń abıroyı, minneti, juwapkershiligi hám onıń jetik shaxstı qalıplestiriwde tutqan ornı haqqında aytqan tórelı pikirlerine dıqqat awdarıwımız kerek. Sonday-aq, Ózbekistan Respublikasınıń «Bilimlendiriw haqqında» ǵ 1 Nızamı (1997-jıl)nda kórsetilgen bilimlendiriw mákemeleri xızmetkerlerin sociallıq qor ǵ aw máselelerinede kewil bólgenimiz maqul boladı.

2. Milliy model hám onıń quramlı bólekleri.

Bul soraw ǵ a juwap tayarla ǵ anda, Ózbekistan Respublikasında Kadrlar tayarlawdıń milliy modeli hám onıń tiykar ǵ 1 quram bólimleri; shaxs-kadrlar tayarlaw sistemasınıń tiykar ǵ 1 sub`ekti, bilim beriw tarawında ǵ 1 xızmetlerdiń paydalanıwshısı hám olardı iske asırıwshı; mámleket hám jámiyet – mámlekettiń hám kadrlar tayarlaw sistemasınıń is-háreketin tártipke salıw hám qada ǵ alawdı iske asırıw, puxaralardıń orta ulıwma, orta arnawlı, kásip-óner hám joqarı bilim alıwları, joqarı oqıw ornınan keyingi bilim alıw túrlerin alıw huqıqına kepillik; úzliksiz bilim beriw hám onıń xızmet kórsetiw principleri, bilim beriwdiń ústinligi, demokratiyalılı ǵ 1, sociallasıwı, milliy ba ǵ darlan ǵ anlı ǵ 1, tálim hám tárbiyanıń ajıralmas baylanısqanlı ǵ 1, hár tárepleme jetik insandı qalıplestiriwge ba ǵ darlan-ǵ anlı ǵ 1 hám intalı jaslardı anıqlaw máselelerine baslı dıqqatımızdı qaratıwımız kerek.

3. Zamanagóy oqıtıwshınıń kelbeti hám oqıtıwshı ǵ a qoyılatu ǵ ın talaplar.

Bul soraw ǵ a juwap beriw ushın tayarlan ǵ anda házirgi dáwirde mu ǵ allımshilik kásibi hám onıń jámiyette tutqan ornı haqqında máselelerdi itibardan shette qaldırmaw kerek. Ásirese, pedagogikalıq kásiptiń áhmiyeti, onıń (oqıtıwshı-mu ǵ allım, tárbiyashı ustaz) payda bolıwı hám gúlleniwi, Shı ǵ 1s oyshılları (Ál-

Xorezmiy, Ábu Nasr Farabiy, Ábu Rayxan Beruniy, Ábu Áliy Ibn Sino, Álisher Nawayı hám t.b.) hám batıs pedagoglarınıń jámiyette pedagoglıq kásibiniń tutqan ornı haqqında ǵı pikirlerinen mısallar keltirilip, onıń mazmunları óz túsinikleri menen aytıp berilse júdá maqul boladı. Bunnan soń bakalavr mu ǵ allimniń tiykarǵı wazıypaları, minneti hám juwapkershilikleri haqqında ǵı máselelerge toqtap ótileđi.

Kadrlar tayarlaw milliy ba ǵ darlaması tiykarında bakalavr mu ǵ allimniń tiykarǵı xızmet wazıypaları hám onıń shaxsına qoyılatu ǵ ın talaplar. Oqıtıwshı-ustazdıń ózine tán paziyletleri dúnya ǵ a ilimiy kózqarası hám insaniylı ǵ ı. Onıń jámiyetlik-pedagogikalıq kózqarası, jetik áwlad tárbiyası ushın oqıtıwshı-ustazdıń jámiyet aldında ǵı juwapkershiligi, onıń kásiplik bilimleri hám kónlikpeleri. Pedagog talantı hám uqıbı. Oqıtıwshı-ustazdıń pedagoglıq ádep-ikramlılı ǵ ı hám taktı, onıń oqıwshılar, ata-analar hám kásiplerleri menen qarım-qatnası.

Seminar jumısına tayarlıq barısında pedagogikalıq sheberlikti meńgeriw jolları, Ábu Nasr Farabiy, Ábu Rayxan Beruniy, Ábu Áli Ibn Sino, Álisher Nawayı, Yan Amos Komenskiy, Lev Tolstoy, Hamza Hakimzada Niyaziy, Abdulla Avlaniy sıyaqlı ullı oyshıllardıń ilimiy potenciya hám pedagogikalıq mádeniyat haqqında ǵı pikirlerine de itibar qaratıladı. Sonday-aq, olardıń pedagogika páni hám bilimlendiriwdiń rawajlanıwına qosqan úlesi, házirgi dáwirde oqıtıwshı-ustaz shaxsına qoyıl ǵ an talaplardıń artıp barıwı, Ózbekistan Respublikası xalıq oqıtıwshısınıń-pedagogikalıq sheberlik iyesi bolıw sebepleri haqqında da mısallar járdeminde aytıp berilgeni maqul boladı.

4. «Kadrlardı tayarlawdıń milliy ba ǵ darlaması»n qabıl etiw zárúrligi.

Bul soraw ǵ a juwaplar tayarla ǵ anda birinshi gezekte Ózbekistan Respublikasınıń tálim tarawında ǵı mámleketlik siyasatınıń mazmunı hám onı sáwlelendiriwshi hújjetler, Ózbekistan Respublikasınıń «Tálim haqqında» ǵı Nızamı (1997 jıl). Kadrlar tayarlaw sistemasın rawajlandırıwdıń tiykarǵı ba ǵ darları hám olardıń sociallıq áhmiyeti haqqında ǵı máselelerge dıqqat awdarıladı.

Bunnan soń Respublikamızda ǵı úzliksiz bilim beriw sisteması hám túrleri, mektepke shekemgi tálim, ulıwma hám orta bilim alıw, orta arnawlı kásip-óner tálimi, joqarı bilim hám onnan keyingi bilim alıw; kadrlardıń mamanlı ǵ ın arttırıw hám qayta tayarlaw, mektepten tis bilim alıw; ilim, tábiyat hám jámiyettiń rawajlanıwı jóninde jańa fundamental hám izertlewshilik bilimlerdi qalıplestiriw, joqarı mamanlıqqa iye ilimiy hám pedagogikalıq kadrlar tayarlaw tarawı sıpatında, islep shı ǵ arıw-kadrlar ǵ a bol ǵ an talaptı, sonday-aq olardıń tayarlan ǵ anlıq sapa-sı hám dárejesine salıstır ǵ anda qoyılatu ǵ ın talaplardı belgilewshi tiykarǵı buyırtpashı hám kadrlar tayarlaw sistemasın finans hám materiallıq texnikalıq jaqtan támiynlew procesiniń qatnasıwshısı haqqında ǵı máseleler sáwlelendiriledi.

Soraw ğ a juwap tayarlawdıń sońında tálim mákemeleriniń túrleri hám olardıń atqaratu ğ ın xızmetlerine, zamanagóy sharayatta dúńya tálimi, olardıń aldında tur ğ an mashqalalar, sheshimler menen házirgi rawajlan ğ an mámleketlerdegi tálim sistemaları jóninde birqatar ma ğ lıwmatlar keltiriw orınlı boladı.

Tekseriw sorawları:

- 1.«Kadrlardı tayarlawdıń milliy ba ğ darlaması» qashan qabıl etildi?
2. Milliy modeldiń quramlı bólekleri.
3. Oqıtıwdıń maqseti hám wazıypaları neden ibarat?
4. Bilimlendiriwdi demokratlastırıw degende neni túsinesiz?
5. Zamanagóy oqıtıwshı ğ a qoyılatu ğ ın talaplar?

Óz betinshe jumıslardı orınlaw ushın tapsırmalar:

Klaster usılında temanıń áhmiyetli táreplerin anıqlań.

Temanıń texnologiyalıq kartasın islep shı ğ ıń.

Ádebiyatlar:

1. Ózbekiston Respublikasi «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi». Barkamol avlod – Ózbekiston taraqqiyotining poydevori. –T.: Sharq, 1997.
2. Karimov I.A. Ózbekiston buyuk kelajak sari. –T.: Ózbekiston, 1998.
3. Asqarova W.M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. –T.: Talqin, 2008.
4. Yoldosheva D. Kadrlar tayyorlash milliy dasturi asosida tálim maqsadini belgilashning didaktik asoslari. –T.: Fan, 2006.
5. Pedagogika nazariyasi. (Ma’ruzalar matni). Mualliflar: Sariboev H., Hasanboev J., Usmanbaeva M. TDPU, 2004 y.

2. Pedagogika pán sıpatında. Pedagogikanıń izertlew metodları.

Tapsırma:

- ❖ Pedagogika pániniń kelip shı ğ ıw tariyxın túsindiriń.
- ❖ Pedagogika tárbiya haqqında ğ 1 pán hám tárbiyanıń eki táreplemeli qásiyetke iye ekenligin túsindiriń.
- ❖ Danıshpanlardıń tálim-tárbiya haqqında ğ 1 pikirlerin búgingi kún alımlarınıń pikirleri menen salıstırıń.
- ❖ Pedagogikalıq ilimiy-izertlew metodlarınıń mazmunın anıq mısallar járdeminde tiykarlap beriń.

Oqıtıw usılı: Kitap penen islew, disput, kishi toparlarda islew.

Oqıtıw maqseti: Bilimlerdi bekkemlew, óz betinshe úyreniw, óz pikirin

logikalıq jaqtan túsindire alıw, ózgelerdiń pikirine múnásebetin bildiriw hám juwmaq jasay alıw, temanı tolıq ózlestiriwge erisiw, birgelikte islewdi ámelge asırıw.

Talqılanatu ǵ ın máseleler:

1. Búgingi kúnde pedagogika pániniń aldına qoyılatu ǵ ın talaplar:

Bul soraw ǵ a juwaplar tayarla ǵ anda tómendegilerge itibar qaratıw maqsetke muwapıq boladı; pedagogika jámiyetlik pán sıpatında onıń jámiyet rawajlanıwında tutqan ornı, rawajlanıw basqıshları hám tiykar ǵ ı kategoriyaları (tárbiya, bilimlendiriw (oqıtıw, oqıw), ma ǵ lıwmat, bilim, uqıplılıq hám kónlikpeler, rawajlanıw), pedagogika pániniń qurılısı, tarmaqları, basqa pánler menen óz ara baylanısı hám sisteması haqqında tolıq ma ǵ lıwmat berip ótiw orınlı.

2. Ilimiy-izertlew metodların bilimlendiriw sistemasında qollanıwdan maqset.

Bul soraw ǵ a juwap beriwde talaba tiykar ǵ ı pedagogikalıq processler hám olardıń bir pútinlılıǵı, onı izertlew ózgeshelikleri hám ilimiy pedagogikalıq izertlewlerdiń teoriyalıq hám ámeliy táreplerine dıqqat awdarıw tiyis.

Sunday-aq, pedagogika pániniń ilimiy-izertlew metodları hám olardıń sıpatlaması, teoriyalıq izertlew metodları (ádebiyatlar menen islesiw, mektep hújjetlerin úyreniw, boljaw, ulıwmalastırıw, modellestiriw hám t.b.), ámeliy izertlew metodları (pedagogikalıq baqlaw, pedagogikalıq tájiriybe, anketa, gúrrińlesiw, interv`yu, test sorawların ótkeriw, reyting, matematikalıq-statistikalıq analiz hám basqalar), pedagogikalıq tájiriybe ótkeriw (hújjetlerdi analizlew, ilimiy tájiriybe sınawı (tábiiy, laboratoriya, ámeliy h.b.), pedagogikalıq tájiriybeni shólkemlestiriwdiń tiykar ǵ ı shártleri hám ilimiy-izertlew jumısların alıp barıw metodikası boyınsha pikir júritedi.

Tekseriw sorawları:

1. Pedagogika sóziniń mánisi qanday?
2. Pedagogika pániniń basqa pánler menen baylanısı?
3. Pedagogikanıń ilimiy-izertlew metodlarına qaysılar kiredi?
4. Pedagogika páni sisteması?
5. Tiykar ǵ ı pedagogikalıq kategoriyalar?

Óz betinshe jumıslardı orınlaw ushın tapsırmalar:

«Pedagogika-bul ilim», «Pedagogika ilim emes iskusstvo», «Pedagogika hám ilim hám iskusstvo» degen pikirlerge ózlerińizdiń múnásebetińizdi bildiriń.

Qaraqalpaqstanda pedagogikanıń rawajlanıwına úles qosqan alımlar haqqında qısqasha tezıs tayarlań.

Ádebiyatlar

1. Asqarova Ó. M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. –T.: Talqin, 2008.
2. Ziyomammedova B., Abdullaeva Sh. Pedagogika. –T.: Ózbekiston milliy enciklopediyasi, 2000.
3. Zunnunov A., Mahkamov U. Didaktika. –T.: Sharq, 2006.
4. Mavlonova R., Tóraeva O., Holiqberdiev K. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 2001.
5. Qosnazarov Q., Pazilov A., Tilegenov A. Pedagogika. Nókis, 2009.

3. Oqıwshı shaxsınıń rawajlanıwı, tárbiyası hám qalıplesiwi

Tapsırma.

- ❖ Shaxs hám individ túsinikleriniń ayırmashılıqları.
- ❖ Shaxstıń ózine tán qásiyetlerin kórsetiń.
- ❖ Kadrlardı tayarlaw milliy modelinde shaxsqı berilgen táriypti túsendiriń.
- ❖ Shaxstıń rawajlanıwına tásir etiwshi faktorlardı kórsetiń.

Oqıtıw usılı: Aqılıy hújim, pikir alısıw.

Oqıtıw maqseti: Pikirlerin bayan etiw, izleniw, bilimlerde sistema ǵ a salıw, óz pikirin logikalıq jaqtan túsendire alıw, ózgelerdiń pikirlerine múnásebetin bildiriw hám juwmaq jasay alıw.

Talqılanatu ǵ ın máseleler:

1. Shaxstıń globalıasıwı.

Bul soraw ǵ a juwaplar tayarla ǵ anda birinshi gezekte, pedagogikalıq antropologiya, shaxs haqqında túsinik, individ-shaxs, shaxstıń ózine tánligi haqqında ma ǵ lıwmat berip ótiw kerek.

Sunday-aq, shaxs rawajlanıwınıń biologiyalıq hám sociallıq tiykarları, onıń óz ara úylesimligi hám bala shaxsı - tárbiya ob`ekti hám sub`ekti sıpatında, shaxs xızmeti hám onıń túrlerine, oyın, oqıw hám miynet xızmetleriniń shaxs rawajlanıwında ǵ ı roline toqtap ótiw orınlı.

2. Shaxs túsinigine psixologiyalıq hám pedagogikalıq anıqlama.

Bunda shaxstıń jas, psixologiyalıq hám jeke ózgeshelikleri, jas dáwirleri, jas dáwirlerine tán bol ǵ an fiziologiyalıq hám jámiyetlik-sociallıq ózgeshelikler, shaxstıń socialıasıwı hám onıń socialıasıwında jámiyetshilik, ortalıq hám jámiyetlik qatnasıqlardıń ornına dıqqat awdarılıwı tiyis.

Sonıń menen birge, qábiletli balalar hám olarda payda bolatu ǵ ın qábilet túrleri, anıqlaw metodları hám olardıń qábiletlerin dárejesin anıqlaw ólshemlerine juwap tabadı.

Tekseriw sorawları:

1. «Shaxs», «individ» túsiniqlerine anıqlama beriń?
2. Rawajlanıw degenimiz ne?
3. Siz qalıplesiw degendi qalay túsinesiz?
4. Násil degen ne?
5. Shaxstıń rawajlanıwına tásir etiwshi faktorlar qaysılar?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tema ğa baylanıslı 10 test dúziń.

Temanıń texnologiyalıq kartasın islep shı ğ ırń.

Ádebiyatlar:

1. Ózbekiston Respublikasining «Tálim tó ğ risida»gi Qonuni. Barkamol avlod – Ózbekiston taraqqiyotining poydevori. –T.: «Sharq», 1997.
2. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – engilmas kuch. –T.: «Ma'naviyat», 2008.
3. Asqarova Ó.M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. –T.: «Talqin», 2008.
4. Mavlonova R., Tóraeva O., Holiqberdiev K. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 2001.
5. Minavvarov Q. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 1996.
6. Qosnazarov Q., Pazılov A., Tilegenov A. Pedagogika. Nókis, 2009.

4. Tárbıyanıń maqseti hám wazıypaları

Tapsırma.

- ❖ Tárbıya procesiniń jámiyet rawajlanıwında ğ ı rolin bahalań.
- ❖ Shı ğ ı s oyshıllarınıń tárbıya haqqında ğ ı kózqarasları tuwralı pikir júrgiziń.
- ❖ Tárbıya procesiniń ózine tán qásiyetlerin mısallar menen túsindiriń.

Oqıtıw usılı: Mashqalalı oqıtıw, kórsetpelilik, pikirler talası.

Oqıtıw maqseti: Tema ğa baylanıslı aktual máselelerdi tawıp, onıń sheshimin izlew, ja ğ day ğa baha beriw hám durıs sheshim qabıl etiwdi qalıplestiriw, pikirlerdi túsiniw, talqılaw, óz betinshe islew, bilimlerde sistema ğa salıp juwmaq shı ğ arıw hám onı dáliylley alıw.

Talqılanatu ğ ın máseleler:

1. Tárbıyanıń jámiyetniń rawajlanıwında tutqan ornı.

Bul soraw ğa juwap bergende, tárbıya túsiniğiniń mánisi, tárbıya teoriyasınıń sostav bólekleri, tárbıyanıń maqseti hám wazıypaları, tárbıya maqsetiniń jámiyetniń sociallıq zárúrligi sıpatında belgileniwi, kámil insan, jetik qánigeni tárbıyalaw –

basli jámiyetlik maqsetine toqtalıp ótiliw lazım.

2. Ózbekistan Respublikası Prezidenti I.A.Karimovtıń shıǵarmalarında tárbiya máseleleri.

Bul sorawǵa juwaplar tayarlaǵanda birinshi gezekte, Ózbekistan Prezidenti I.A.Karimov kámil insan, jetik qánigeni tárbiyalawdıń sociallıq áhmiyeti hám prezident shıǵarmalarında tálim-tárbiya haqqındaǵı kózqarasların hár tárepleme talqılap ótiw orınlı.

3. Ózbekistan Respublikasında jas áwladtı tárbiyalaw wazıypaları.

Bunda talabalar tárbiya mazmunın belgilewshi derekler (xalıq awızeki dóretpesi, kórkem-óner), ádebiyat hám milliy mádeniyat (úrpaǵet, máresim, dástúr hám bayram) úlğileri, milliy hám ulıwma insanıy qádriyatlar, xalıq pedagogikasınıń ideyaları, ata-babalarımız tájriybesine dıqqat awdarıwı tiyis.

Tekseriw sorawları:

1. Tárbiya degenimiz ne?
2. Tárbiyanıń maqseti hám wazıypaları neden ibarat?
3. Tárbiya procesiniń ózine tán qásiyetlerin atap ótiń.
4. Tárbiyanıń túrlerin kórsetip beriń.

Óz betinshe tapsırmalar:

Ǵalaba xabar quralları, Internet tarmaǵı arqalı mámleketimizde ruwxıyaǵı artıwshılıq tarawındaǵı jetiskenlikler haqqında maǵlıwmatlar toplań hám olardı talqılań.

Insert strategiyasınan paydalanıp, tárbiya procesiniń mazmunı hám wazıypaları haqqında pedagogika páni koncepciyasında kórsetilgen materiallardı úyrenip shıǵıń hám talqılań.

Ádebiyatlar:

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – engilmas kuch. –T.: «Ma'naviyat», 2008.
2. Abdulla Avloniy. Turkiy guliston yoxud axloq. –T.: «Óqituvchi», 1993.
3. Asqarova Ó.M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. –T.: «Talqin», 2008.
4. Mavlonova R., Turaeva O., Holiqberdiev K. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 2001.
5. Minavvarov Q. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 1996.
6. Qosnazarov Q., Pazılov A., Tilegenov A. Pedagogika. Nókis, 2009.

5. Oqıtıw teoriyası

Tapsırma.

- ❖ Oqıtıw procesi hám onıń mazmunı haqqında pikir júritiń.
- ❖ Didaktika túsinigine anıqlama beriń.
- ❖ Házirgi zaman didaktikasınıń baslı máselelerin túsendiriń.

Oqıtıw usılı: Mashqalalı oqıtıw, pikirler talası.

Oqıtıw maqseti: Tema ǵa baylanıslı aktual máselelerdi tawıp, onıń sheshimin izlew, ja ǵ day ǵa baha beriw hám durıs sheshim qabıl etiwdi qalıplestiriw, pikirlerdi túsiniw, talqılaw, óz betinshe islew, bilimlerdi sistema ǵa salıp, juwmaq shı ǵ arıw hám onı dáliylley alıw.

Talqılanatu ǵ ın máseleler:

1. Oqıtıw procesinde oqıtıwshı hám oqıwshı xızmetiniń birgeliktegi xızmeti.

Bul soraw ǵa juwap beriw ushın oqıtıw teoriyasınıń maqseti hám wazıypaları, «Didaktika» túsiniginiń mánisi, oqıtıw procesi, oqıtıw procesiniń metodologiyalıq tiykarları, tiykar ǵ ı didaktikalıq túsinikler, oqıtıw procesiniń qurılısı, oqıtıw principleri, oqıtıw túrleri, dástúriy oqıtıw hám onıń áhmiyetli tárepleri, shaxsqa ba ǵ darlan ǵ an oqıtıw hám onıń túrleri (ba ǵ darlamalastırıl ǵ an oqıtıw, modul oqıtıwı, innovacion oqıtıw, interaktiv oqıtıw, mashqalalı oqıtıw, differenciyalan ǵ an oqıtıw, rawajlandırıwshı oqıtıw, aralıqtan oqıtıw, jeke tártipte oqıtıw, óz betinshe oqıtıw, oyın texnologiyaları) na toqtalıp ótiw maqsetke muwapıq boladı.

2. Oqıwshılardıń biliw xızmetin shólkemlestiriw.

Bul soraw ǵa juwap tayarlawda, oqıwshılardıń oqıw xızmeti, oqıw xızmetiniń dúzilisi, oqıwshılardıń reproductivlik hám dóretywshilik penen biliw xızmetleri, bilimlerdi ózlestiriw, uqıplılıq hám kónlikpelerdiń payda bolıw procesi, oqıwshı shaxsınıń rawajlanıw, tálim procesinde jol qoyılıwı múmkin bol ǵ an qáte-kemshilikler hám olardıń aldın alıw máselelerine dıqqat awdarıw kerek.

Tekseriw sorawları:

1. Tálim degenimiz ne?
2. Bilimdi iyelew neshe basqıshta ámelge asırıladı?
3. Oqıtıw procesiniń atqaratu ǵ ın xızmetlerine sıpatlama beriń.
4. Oqıtıwdı shólkemlestiriwdegi maqset ne?
5. Kónlikpe hám uqıplılıq degende neni túsinisiz?

Óz betinshe tapsırmalar:

Temadan tısqarı shıqpa ǵ an halda «Mashqalalı ja ǵ day» usılınan paydalanıp 1 sabaq islenbesin tayarlań.

Temaniń texnologiyalıq kartasın islep shı ǵ ıń.

Ádebiyatlar

1. Ózbekiston Respublikasining «Tálim tó ğ risida»gi Qonuni. Barkamol avlod – Ózbekiston taraqqiyotining poydevori. –T.: «Sharq», 1997.
2. Karimov I.A. Ózbekiston XXI asrga intilmoqda. –T.: «Ózbekiston», 1999.
3. Asqarova Ó.M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. –T.: «Talqin», 2008.
4. Zunnunov A., Mahkamov U. Didaktika. –T.: «Sharq», 2006.
5. Minavvarov Q. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 1996.
6. Qosnazarov Q., Pazilov A., Tilegenov A. Pedagogika. Nókis, 2009.

6. Orta arnawlı kásip-óner bilimlendiriwiniń mazmunı

Tapsırma.

Bilim beriwdiń mazmunı haqqında pikir júritiń.

- ❖ MBS, oqıw jobası, oqıw ba ğ darlamasınıń bir-birinen parqın túsindiriń.
- ❖ Sabaqlıq hám oqıw qollanbalardıń ózgesheliklerin aytıp beriń.

Oqıtıw usılı: Individual (jeke), kórsetpe, pikirler talası.

Oqıtıw maqseti: Teoriyalıq bilimlerden ámeliyatqa endiriwde qalıplestiriw, xoshamtlew, erkin pikir júritiw, tema boyınsha pikir aytıw, temanıń áhmiyetli táreplerin túsindiriw.

Talqılanatu ğ ın máseleler:

1. Zamanagóy bilimlendiriwdiń mazmunı.

Bul soraw ğ a juwap beriwde, orta arnawlı, kásip-óner táliminiń mazmunın qurawshı elementler (oqıw jobaları, ulıwmalıq hám qánigelik pánler boyınsha jaratıl ğ an. Mámleketlik tálim standartları, ulıwmalıq hám qánigelik pánlerdiń oqıw ba ğ darlamaları, sabaqlıqları, oqıw hám metodikalıq qollanbalar) nıń hár biriniń dúzilisin ashıp kórsetiw menen birge orta arnawlı, kásip-óner táliminiń tiykar ğ ı principielerin mánisine toqtap ótiw orınlı boladı.

2. Bilimlendiriw mazmunına qoyılatu ğ ın pedagogikalıq talaplar.

Bunda talaba akademiyaqı lıcey hám kásip-óner kolledjleriniń oqıw jobalarında jámiyetlik, gumanitar, matematika, tabiy ğ iy-ilimiy hám arnawlı pánlerdiń óz ara muwapıqlı ğ ına erisiw, orta arnawlı, kásip-óner táliminiń mazmunın sáwlelendiriwshi sabaqlıqlar, oqıw hám metodikalıq qollanbalardıń dúzilisine qoyılatu ğ ın pedagogikalıq talaplardı sanap ótiwi tiyis.

Sonıń menen birge, akademiyaqı lıcey hám kásip-óner kolledjleri oqıtıwshılarında oqıw ba ğ darlamaları, sabaqlıqlar, oqıw hám metodikalıq qollanbalardan dóretiliwshilik penen paydalanıw uqıplılıqların payda etiw máselelerin hár tárepleme analizleydi.

Tekseriw sorawları:

1. MBS degenimiz ne hám ol qanday maqsette qabıl etiledi?
2. Oqıw jobası ózinde nelerdi sáwlelendiredi?
3. Oqıw ba ğ darlaması qalay dúziledi?
4. Sabaqlıq jaratıwda qanday talaplar qoyıladı?

Óz betinshe tapsırmalar:

Qánigeligińiz boyınsha oqıw ba ğ darlamasına hám sabaqlıqqa ilimiy-metodikalıq tallaw jasań.

Ádebiyatlar:

1. Ózbekiston Respublikasining «Tálim tó ğ risida»gi Qonuni. Barkamol avlod – Ózbekiston taraqqiyotining poydevori. –T.: «Sharq», 1997.
2. Ózbekiston Respublikasi «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi». Barkamol avlod – Ózbekiston taraqqiyotining poydevori.–T.: «Sharq», 1997.
3. Ziyomammedova B., Abdullaeva Sh. Pedagogika. –T.: Ózbekiston milliy entsiklopediyasi, 2000.
4. Zunnunov A., Mahkamov U. Didaktika. –T.: «Sharq», 2006.
5. Mavlonova R., Tóraeva O., Holiqberdiev K. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 2001.
6. Qosnazarov Q., Pazılov A., Tilegenov A. Pedagogika. Nókis, 2009.

7. Oqıtıw metodları hám quralları

Tapsırma.

- ❖ «Metod» hám «qural» túsinikleriniń mazmunın ashıp berin.
- ❖ Oqıtıw procesinde metodlardıń qollanılıwı haqqında túsinikler payda etin.
- ❖ Oqıtıw metodi menen oqıtıw usılınıń bir-biri menen baylanısı hám ózgesheligin anıqlań.
- ❖ Temanı mısallar menen bekkemleń.

Oqıtıw usılı: Individual (jeke), pikirler talası.

Oqıtıw maqseti: Teoriyalıq bilimlerden ámeliyatqa endiriwdi qalıplestiriw, xoshametlew, erkin pikir júritiw, tema boyınsha pikir aytıw, temanın áhmiyetli táreplerin túsindiriw.

Talqılanatu ğ ın máseleler:

1. Oqıtıw procesinde nátiyjeli metod hám qurallardı qollanıw.

Bul soraw ğ a juwap tayarla ğ anda, eń dáslep oqıtıw metodları hám quralları haqqında túsinik, oqıtıw metodlarına sıpatlama, oqıtıw metodların sıpatlaw ğ a hár qıylı jantasıwlar haqqında ayta kelip, oqıtıw metodlarınıń tiykar ğ ı túrleri bol ğ an

avızeki metodlar, kórsetpeli metodlar, ámeliy metodlar, shaxstí aktivlestiríwshi metodlardıń hár birine ayırım toqtalıp ótkén maqul boladı.

Bunnan soń Shıǵıs oyshıları Muhammad al-Xorezmiy, Ábiw Rayhon Beruniy, Ábiw Nasr Farabiy, Ábiw Ali ibn Sino hám basqalardıń oqıtıw metodları haqqında ǵı kózqarasların olardıń miynetlerinen mısallar menen kórsetip ótiw maqsetke muwapıq boladı.

Sonıń menen birge, túrli jasta ǵı oqıwshılar toparlarında oqıtıw metodların nátiyjeli qollaw shart-sharayatları, oqıwshılardıń rawajlanıw hám bilim dárejesine qaray oqıtıw metodlarınan ónimli paydalanıw jolları, oqıtıwdıń zamanagóy qural-ları (sabaqlıqlar, elektron sabaqlıqlar, oqıw hám metodikalıq qollanbalar, járdemshi materiallar, shınıǵıwlar toplamları, atlaslar, entsiklopediyalar, sózlikler, xresto-matıyalar, kórsetpeli qurallar, texnikalıq qurallar, laboratoriyalıq úskeneler, ásbap-lar hám basqalar) hám oqıtıwdıń xabar-axborot quralları (komp`yuter, televizor, radio, magnitafon, lingofon, video qurilmalar hám basqalar) haqqında aytıp otiw maqul boladı.

Tekseriw sorawları:

1. «Metod» sóziniń mánisi?
2. Oqıtıw metodlarına neler kiredi?
3. Oqıtıw metodların tańlaw hám qollanıw nege baylanıslı boladı?
4. Oqıtıw qurallarına neler kiredi?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tema ǵa baylanıslı 10 test dúziń.

Temanıń texnologiyalıq kartasın islep shıǵıń.

Ádebiyatlar:

1. Ózbekiston Respublikasining «Tálim tóǵrisida»gi Qonuni. Barkamol avlod – Ózbekiston taraqqiyotining poydevori. –T.: «Sharq», 1997.
2. Ózbekiston Respublikasi «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi». Barkamol avlod – Ózbekiston taraqqiyotining poydevori.–T.: «Sharq», 1997.
3. Qosnazarov Q., Pazılov A., Tilegenov A. Pedagogika. Nókis, 2009.
4. Mavlonova R., Tóraeva O., Holıqberdiev K. Pedagogika. –T.: «Óqıtıvchi», 2001.
5. Minavvarov Q. Pedagogika. –T.: «Óqıtıvchi», 1996.
6. Hasanboev J. va boshqalar. Pedagogika fanidan izohli luǵat. –T.: Fan va texnologiya, 2008.

8. Oqıtıwdı shólkemlestiriw túrleri. Sabaq-oqıtıwdı shólkemlestiriwdiń tiykarǵa túri sıpatında

Tapsırma.

Ya.A.Komenskiy tárepinen islep shıǵılǵan klass-sabaq sistemasınıń mazmunın túsindirip.

- ❖ Oqıtıw túrleri haqqında maǵlıwmat berip.
- ❖ Sabaq túrleri hám onıń dúzilisin ayıp berip.
- ❖ Dástúriy emes sabaq túrlerin mısallar menen túsindirip.

Oqıtıw usılı: Túsindirip, pikirler talası, kórsetpe.

Oqıtıw maqseti: Temaǵa tiyisli qaǵıydalardıń mazmunın túsindirip, erkin pikir júritip, tema boyınsha pikir ayıp, temanıń áhmiyetli táreplerin túsindirip.

Talqılanatuǵın máseleler:

1. Búgingi kúnde sabaqlardı shólkemlestiriwge qoyılatuǵın didaktikalıq talaplar.

Bul sorawǵa juwap tayarlawda, oqıtıwdı shólkemlestiriw formaları túsiniǵiniń áhmiyeti, oqıtıwdıń tiykarǵı formaları (lekciya, seminar, ámeliy shınıǵıwlar, laboratoriya shınıǵıwları, konsul`taciya (máslahat), ekskursiya, praktikum hám basqalar) hám olarǵa qoyılatuǵın didaktikalıq talaplar haqqında maǵlıwmat beriw zárúr.

Sonıń menen birge, oqıtıwdı shólkemlestiriwdiń dástúriy forması (klass-sabaq sisteması), sabaqtı shólkemlestiriwge qoyılatuǵın didaktikalıq talaplar, sabaq procesiniń qurılısı hám túrleri haqqında maǵlıwmat berilse maqsetke muwapıq boladı.

2. Hár bir sabaqtı zamanagóy pedagogikalıq texnologiyalar tiykarında shólkemlestiriw zárúrligi.

Bunda talaba oqıtıwdı shólkemlestiriwdiń dástúriy emes formaları (oqıw dialogı, ushırasıw, konferenciya, dóńgelek stol, baspa sóz konferenciya, tartıs, trening, muzey sabaqları, didaktikalıq (rolli) oyınlar, «Zeyinliler» klubı», jarısar, aukcion, «Ájayıbatlar maydanı», «Tergewdi bilimliler alıp baradı», kishi toparlarda islew, jup-jup bolıp islew, jámaát bolıp oqıw tapsırmaların orınlaw hám basqalar) nıń dúzilisin túsindirip, olardıń qollanıw ózgesheliklerine dıqqat awdarıwı tiyis.

Tekseriw sorawları:

1. Sabaq dep nege aytamız?
2. Sabaq túrlerin sanap berip?
3. Aralas sabaq qanday?
4. Oqıtıwdıń dástúriy emes usılları degende neni túsinesiz?
5. Sabaqtıń dúzilisi haqqında túsiniw berip?

Óz betinshe tapsırmalar:

Qánigeligińizge tiyisli sabaqlıqta ġ 1 bir tema boyınsha dástúriy emes sabaq tipinde sabaq islenbesin islep shı ġ ıń.

Ádebiyatlar:

1. Ziyomammedova B., Abdullaeva Sh. Pedagogika. –T.: Ózbekiston milliy entsiklopediyasi, 2000.
2. Zunnunov A., Mahkamov U. Didaktika. –T.: «Sharq», 2006.
3. Mavlonova R., Tóraeva O., Holiqberdiev K. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 2001.
4. Qosnazarov Q., Pazılov A., Tilegenov A. Pedagogika. Nókis, 2009.

9. Oqıwshılardıń bilim, uqıplılıq kónlikpelerin diagnostikalaw (bahalaw)

Tapsırma.

❖ Oqıwshılardıń bilimin bahalawdıń reyting sistemasınıń áhmiyetin túsindirıń.

- ❖ Reyting sistemasınıń abzallıqları hám kemshiliklerin kórsetıń.
- ❖ Bilimlerdi bahalawda testtiń áhmiyetin mısallar menen túsindirıń.

Oqıtıw usılı: Túsindiriwshi, pikirler talası, individual.

Oqıtıw maqseti: Tema ġ a tiyisli qa ġ ıydalardıń mazmunın túsindiriw, teo-riyalıq bilimlerde ámelıyatqa endiriw, erkin pikir júritiw, tema boyınsha pikir aytıw, temanıń áhmiyetli táreplerin túsindiriw.

Talqılanatu ġ ın máseleler:

1.Oqıwshılardıń bilimlerin tekseriwde jol qoyılatu ġ ın qáte-kemshilikler.

Bul soraw ġ a juwap beriwde, oqıwshılar bilimin diagnostikalaw - didaktikalıq túsiniq sıpatında, oqıw procesinde oqıwshılardıń oqıw xızmetin qada ġ alaw, oqıtıw nátiyjelerin qada ġ alaw hám bahalaw nátiyjeliliginiń psixologiyalıq - pedagogikalıq shárt-sharayatların kórsetiw menen birge kórilgen ja ġ dayda oqıwshılar psixologiyasın esapqa alıw hám oqıtıw nátiyjelerin tekseriw hám bahalaw ġ a qoyılatu ġ ın talaplar haqqında túsiniq berilip ótiledi.

2.Oqıtıw nátiyjelerin tekseriw hám bahalawdıń nátiyjeli usılları.

Ekinshi soraw ġ a juwap beriwde, oqıwshılardıń oqıw xızmetin qada ġ alawdıń dástúriy (baha sisteması) hám zamanagóy (reyting qada ġ alaw) túrleri, baha sistemasınıń tiykar ġ ı ózgeshelikleri, reyting qada ġ alawdıń abzallıqları hám reyting qada ġ alawdıń quramlı dúzilisi (aralıq, kúndelik hám juwmaqlawshı qada ġ alaw) boyınsha ma ġ lıwmat beriw lazım.

Sunday-aq, oqıwshılardıń oqıw xızmetin esapqa alıwdıń formaları (ımtıxan, sınav jumısları, reyting qadaǵ alaw, test sorawları)na áhmiyet berilse maqsetke muwapıq boladı.

3. Bahalaw kórsetkishleri.

Bul soraw ǵa juwap tayarla ǵanda, oqıwshılardıń bilim, uqıplılıq hám kónlikpelerin esapqa alıw, oqıwshılardıń bilim, uqıplılıq hám kónlikpelerin bahalaw hám oǵan qoyılatuǵın talaplar, oqıwshılardıń bilim, uqıplılıq hám kónlikpelerin bahalaw ólshemleri haqqında tolıq maǵlıwmat beriw orınlı.

Sonıń menen birge, oqıwshılardıń bilim, uqıplılıq hám kónlikpelerin bahalaw metodları (bilimlerdi awızeki túrde soraw; jazba jumıslardı tekseriw; ámeliy tájiriybe jumısların shólkemlestiriw; bilim, uqıplılıq hám kónlikpelerin ámeliy tekseriw), bilimlerdi awızeki sorawdıń tiykarǵı túrleri (jeke, massalıq (frontal) hám kombinacyalastırılǵan (birden bir neshe oqıwshıdan soraw) haqqında da aytıp ótiw orınlı boladı.

Tekseriw sorawları:

1. Búgingi kúnde oqıtıw nátiyjelerin tekseriw hám bahalaw ǵa qanday talaplar qoyılmaqta?
2. Testtiń abzallıqları nede?
3. Test dúziwde qanday talaplar qoyıladı?
4. Bes ballı bahalaw sisteması ne ushın jańa turmıs sınaǵınan óte almadı?

Óz betinshe tapsırmalar:

Temaǵa baylanıslı qosımsha internet maǵlıwmatların oqıp, konspekt jazıń.

Ádebiyatlar:

1. Asqarova Ó.M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. –T.: «Talqin», 2008.
2. Ziyomammedova B., Abdullaeva Sh. Pedagogika. –T.: Ózbekiston milliy entsiklopediyasi, 2000.
3. Lakshin V.A., Puzanov B.P. Osnovnie defektologii. Ucheb. posobie dlya stud. Ped. in-tov. –M.: «Prosveshenie», 1992.
4. Hasanboev J., Sariboev H. va boshqalar. Pedagogika. Óquv qóllanma. –T.: «Fan», 2006.
5. Hasanboev J. va boshqalar. Pedagogika fanidan izohli luǵat. –T.: Fan va texnologiya, 2008.

10. Táربيya procesiniń mazmunı. Táربيya principi

Tapsırma.

❖ Táربيya procesi, onıń mazmunı hám ózine tán qásiyetleri haqqında túsiniq payda etiń.

❖ Jas áwladtı tárbialawda táربيya principleriniń nátiyjeliliginiń misallar menen túsindiriliń.

❖ Táربيya principi hám olardıń óz ara úylesimliliğiniń qısqaşa táriypleń.

Oqıtıw usılı: Túsindiriwshi, pikirler talası, individual.

Oqıtıw maqseti: Tema ğa tiyisli qa ğıydalardıń mazmunın túsindiriw, teoriyalıq bilimlerdi ámeliyatqa endiriw, erkin pikir júritiw, tema boyınsha pikir aytıw, temanıń áhmiyetli táreplerin túsindiriw.

Talqılanatu ğın máseleler:

1. Hár tárepleme jetik insandı tárbialawda tárbianıń ornı.

Bul soraw ğa juwap beriwde, «táربيya» túsiniğiniń mánisi, tárbianıń maqseti hám wazıypaları, táربيya maqsetiniń jámiyettiń sociallıq zárúrligi sıpatında belgileniw, kámil insan, jetik qánigeni tárbialaw – baslı jámiyetlik maqset ekenligini ayta kelip, Ózbekistan Prezidenti I.A.Karimov kámil insan, jetik qánigeni tárbialawdıń sociallıq áhmiyeti haqqında ğı pikirlerine onıń talim-tárbialıq miynetlerinen paydalan ğan halda túsiniq beriw maqsetke muwapıq boladı.

Bunnan soń, táربيya procesiniń nátiyjeli shólkemlestiriw shártleri, táربيya procesiniń qatnasıwshıları hám olar ortasında ğı múnásebetler mazmunı hám Shı ğıs oyshıları (Ábiw Rayxan Biruniy, Ábiw Nasr Farabiy, Ábiw Ali ibn Sino, Abdurahman Jamiy, Jalaliddin Davoniy, Alisher Navoiy, Abdulla Avloniy hám basqalar) kámil insan tárbiası haqqında ğı kózqaraslarına dıqqat awdarıw lazım.

2. Jas áwladtı tárbialaw ğa qoyılatu ğın talaplar.

Bunda talaba táربيya mazmunı, táربيya mazmunın belgilewshi derekler (xalıq awızeki dóretpesi, kórkem-óner), ádebiyat hám milliy mádeniyat (úrip-ádet, máresim, dástúr hám bayram) úlğileri, milliy hám ulıwma insanıy qádiriyatlar, xalıq pedagogikasınıń ideyaları, ata-babalarımız tájiriybesi) haqqında ma ğlıwmat beriw menen birge táربيya túrleri: ruwxıy-ádep-ikramlılıq (watan súyiwshilik, internacionallıq), aqılıy, fizikalıq, miynet, ekonomikalıq, ekologiyalıq, estetikalıq, huqıqıy hám jınısıy táربيya hám milliy táربيya – « ğalabalıq mádeniyatqa qarsı gúrestin áhmiyetli dáregi hám shet mámleketlerdegi táربيya koncepciyasınıń tiykar ğı ideyaları haqqında ğı máselelerge toqtalıp ótiw tiyis.

Tekseriw sorawları:

1. Tárbıya dep nege ayıladı?
2. Tárbıya principiari degende neni túsınısız?
3. Tárbıya procesiniń ózine tán qásiyetleri nede?
4. Tárbıya principiariine neler kiredi?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tema ğa baylanıslı 10 test dúziń.

Temanıń texnologiyalıq kartasın islep shı ğ ırń.

Ádebiyatlar:

1. Karimov I.A. Yuksak mánaviyat – yengilmas kuch. –T.: «Mánaviyat», 2008.
2. Mavlonova R., Tóraeva O., Holiqberdiev K. Pedagogika. –T.: «Óqıtuvchi», 2001.
3. Minavvarov Q. Pedagogika. –T.: «Óqıtuvchi», 1996.
4. Hasanboev J. va boshqalar. Pedagogika fanidan izohli lu ğ at. –T.: Fan va texnologiya, 2008.

11. Tárbıyanıń ulıwmalıq metodları

Tapsırma.

❖ Tárbıyada oqıwshılardıń jas hám jeke ózgesheliklerin esapqa alıwdı túsindirıń.

❖ Tárbıyada úlgi, órnek kórsetiwdi mısallar tiykarında túsindirıń.

❖ Tárbıyada xoshametlew hám jazalawdı qollanıw nátiyjeliligi haqqında pikir júritiń.

Oqıtıw usılı: Túsindiriwshi, kishi toparlarda islew.

Oqıtıw maqseti: Tema ğa tiyisli qa ğ ıydalardıń mazmunın túsindiriw, analizlew, temanıń áhmiyetli táreplerin túsindiriw, birgelikte islewdi jol ğ a qoyıw.

Talqılanatu ğ ın máseleler:

1. Jas áwlad tárbıyasında órnek-úlginiń ornı.

Bul soraw ğ a juwap beriwde, «tárbıya metodları» túsiniginiń mánisi, tárbıya metodlarınıń sıpatlaması, tárbıya metodlarınıń shaxstı tárbıyalawda ğ ı áhmiyeti, tárbıya metodların tańlaw, tárbıya metodların oqıwshılardıń jas, psixologiyalıq hám jeke ózgesheliklerine, tárbıyalan ğ anlıq dárejesine qarap tańlaw máselelerine toqtap ótiw zárúr.

Sonıń menen birge, ózbek hám qaraqalpaq xalıq pedagogikasında aktiv qollanılatu ğ ın tárbıya metodları (úlgi, órnek kórsetiw, túsindiriw, áńgime, gúrriń, ámelde islep kórsetiw, qoshametlew, jazalaw)n qollanıw ğ a turmıslıq mısallar

járdeminde túsindirip ótiw orınlı boladı.

2. Shańaraq tárbiyasında ata-ananıń tájiriybesi.

Bul soraw ǵa juwap bergende, eń dáslep ádet hám ádetlendiriw, oqıwshılardı jámiyetlik paydalı miynetke, jámiyetlik hám tábiy ǵıy barlıqqa dóretiwshilik penen múnásibette bolıw ǵa ádetlendiriw, tálim ornınıń rejimi haqqında aytıp ótilgennen soń shańaraq tárbiyasında ata-analar tájiriybelerinen mısallar keltirip ótilse maqsetke muwapıq boladı.

3. Tárbiyada tekseriwdiń ózine tánligi.

Bunda talaba oqıwshılardıń ózin-ózi basqarıwları, tárbiya quralları (oyın, oqıw, miynet, sport, sóz, milliy hám ulıwma insanıy qádriyatlar, mádeniy miyras úlğileri, awladlar tájiriybesi, jámiyetlik xızmettiń hár qıylı kórinisleri, materiallıq buyımlar, jámiyetlik-ideyaliq kózqaraslar) haqqında ǵıy pikirlerge toqtap ótiw lazım.

4. Kámil insan tárbiyasında minez-qulıqtıń áhmiyeti.

Bul soraw ǵa juwap bergende, tárbiya metodlarınıń túrleri (jámiyetlik sananı qalıplestiriw metodları (isendiriw, maǵlıwmat beriw, ǵárezsizlik sabaqları, ruwxıy-ádep-ıkramlıq temada ǵıy gúrrińler, disput, úlgi kórsetiw); oqıwshılar xızmetin shólkemlestiriw metodları (pedagogikalıq talap, úyretiw, shınıqtırıw, tárbiyalıq sharayatlardı payda etiw, jarıslar); pedagogikalıq qoshametlew metodları (maqul-law, maqtaw, alǵıs járiyalaw, kúndelik dápterine jazıp alǵıslaw, ata-anasına alǵısname jiberiw, súwretin húrmet taxtasına ildirip qoyıw, mektep direktorınıń buyrı ǵıy menen alǵıs járiyalaw, maqtaw jarlıqların beriw, mektepti pitkeren waqıtta ayırıqsha úlğidegi shahadatnama beriw hám t.b.), pedagogikalıq jazalaw metodları (eskertiw, támbi beriw, uyaltıw, sógis járiyalaw, basqa klassqa ózgertiw, basqa mektepke ózgertiw, mektepten shıǵarıp jiberiw h.t.b.), xoshametlew hám jazalaw formaları haqqında maǵlıwmatlardı mısallar járdeminde túsindirip ótiw orınlı boladı.

Tekseriw sorawları:

1. Tárbiya metodları dep nege aytıladı?
2. Isendiriw qalay ámelge asırıladı?
3. Xoshametlew hám jazalawdıń áhmiyeti?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tema ǵa baylanıslı 10 test dúziń

Temanıń texnologiyalıq kartasın islep shıǵıń.

Ádebiyatlar:

1. Asqarova Ó. M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. –T.: «Talqin», 2008.
2. Ziyomammedova B., Abdullaeva Sh. Pedagogika. –T.: Ózbekiston milliy enciklopediyasi, 2000.
3. Mavlonova R., Tóraeva O., Holiqberdiev K. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 2001.
4. Minavvarov Q. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 1996.

12. Dúnya ǵa ilimiy kózqarastı qalıplestiriw. Aqıl tárbiyası

Tapsırma.

- ❖ Dúnya ǵa ilimiy kózqaras haqqında túsiniq payda etiń.
- ❖ Dúnya ǵa kózqarastıń túrlerin sanap beriń.
- ❖ Aqıl tárbiyasınıń wazıypaları haqqında pikir júrgiziń.
- ❖ Intellektual rawajlanıwda aqıl tárbiyasınıń áhmiyetin túsindiriń.

Oqıtıw usılı: Túsindiriw, kishi toparlarda islew.

Oqıtıw maqseti: Tema boyınsha qa ǵ ıydalar keltiriw, olardıń mánisin túsindiriw, temanı tolıq ózlestiriwge erisiw, az waqıt sarıplaw, túsiniqlerdi qalıplestiriw, este saqlaw hám úyrenilip atır ǵ an temanıń áhmiyetli táreplerin ashıp beri w.

Talqılanatu ǵ ın máseleler:

1. Pán hám texnikanıń rawajlan ǵ an dáwirinde oqıwshılardıń dúnya ǵ a ilimiy kózqarasınıń qalıplesiwi.

2. Ǵalaba xabar qurallarınıń oqıwshılar Dúnyaqarasına tásiri.

Bunda talaba Dúnya ǵ a kózqaras negizinde sáwleleniwshi sıpatlar (sanalılıq, ideyalıq jetiklik, tereń oylay biliwshilik, logikalıq pikir júrgiziw)diń hár birine túsiniq berip, soń ǵ alaba xabar quralları (gazeta, jurnal, televidenie)niń Dúnya kózqarasınıń qalıplestiriwge tásiri haqqında ma ǵ lıwmatdı anıq mısallar menen kórsetip beri w lazım.

Tekseriw sorawları:

1. Aqıl tárbiyasına anıqlama beriń?
2. Intellektual rawajlanıw degende neni túsinesiz?
3. Aqıl tárbiyasın ámelge asırıwda nelerge itibar beri w kerek?
4. Ilimiy kózqaras degen ne?
5. «XXI ásir texnika, axborot ásiri» degen túsiniqlerge qalay qaraysız?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tema ğ a baylanıslı berilgen túsınıkler boyınsha óz pikirińizdi jazba túrde qısqa tezis formasında bayan etiń.

Ádebiyatlar:

1. Abdurasulov M. Ózbek márifatparvar shoirlari ilm-márifat haqida. –T.: «Óqıtuvchi», 1981.
2. Asqarova Ó. M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. –T.: «Talqin», 2008.
3. Minavvarov Q. Pedagogika. –T.: «Óqıtuvchi», 1996.
4. Tur ğ unboev K., Komilova F., Jo’raboeva Z. Pedagogika nazariyasi va tarixi. Andijon nashriyot matbaa, OAJ. 2005.
5. Hasanboev J. va boshqalar. Pedagogika fanidan izohli lu ğ at. –T.: Fan va texnologiya, 2008.

13. Puqaralıq tárbiyası

Tapsırma.

Puqaralıq tárbiyası, puqaralıq mádeniyat túsınıkleriniń mazmunın ashıp berıń.

- ❖ Puqaralıq tárbiyasınıń wazıypaların túsindirıń.
- ❖ Puqaralardıń minnetlerin túsindirıń.
- ❖ Puqaralıq tárbiyasın ámelge asırıw faktorları haqqında qısqasha tezis tayarlań.

Oqıtıw usılı: Kitap penen islew, kishi toparlarda islew.

Oqıtıw maqseti: Bilimlerin rawajlandırıw hám bekkemlew, óz-ózin tekseriw, óz betinshe úyreniw, temanı tolıq ózlestiriwge erisiw, az waqıt sarıplaw, túsınıklerdi qalıplestiriw, este saqlaw hám úyrenilip atır ğ an temanıń áhmiyetli táreplerin ashıp beriw.

Talqılanatu ğ ın máseleler:

1.Oqıwshılarda puqaralıq sezimin payda etiw procesi.

Bul soraw ğ a juwap tayarla ğ anda, eń dáslep «puqaralıq tárbiyası» túsiniginiń mánisi, demokratiyalıq jámiyette puqaralıq tárbiyanı shólkemlestiriwdiń zárúrli-gine toqtay kelip, soń Ózbekistan Respublikasınıń Konstituciyası, «Tálim haq-qında» ğ 1 Nızam hám Respublika Prezidenti I.A.Karimovtıń shı ğ armalarında puqaralıq aktivlik máseleleriniń sáwlelendiriwshi pikirlerge dıqqat awdarıw tiyis.

Sonıń menen birge, puqaralıq tárbiyasınıń maqseti, wazıypaları, shólkemles-tiriw formaları, metodları, quralları, oqıwshılardı jetik, aktiv puqara sıpatında tárbiyalaw, oqıwshılardı jetik, aktiv puqara sıpatında tárbiyalawda mámleket nıshanların (Ózbekistan hám Qaraqalpaqstan Respublikalarınıń bayra ğ ı, gerbi hám gimni)da sáwlelengen ideyalardıń roli. Jetik, aktiv puqara shaxsında

sáwleleniwshi sıpatlar haqqında da maǵlıwmat berip ótiw orınlı boladı.

2. Puqaralıq tárbiyası nátiyjesinde oqıwshılarda qalıplesiwi lazım bolǵan sıpatlar.

Bunda talaba oqıwshılarda watanpárwarlıq hám internacionallıq sezimdi tárbiyalaw – puqaralıq tárbiyasınıń áhmiyetli baǵdarı, Prezidentimiz I.A.Karimovtıń shıǵarmalarında watanpárwarlıq hám internacionallıq tárbiyaların nátiyjeli qalıplestiriwge qoyılǵan talaplardıń sáwleleniwi;

«Watanpárwarlıq» túsiniginiń mánisi, watanpárwarlıq tárbiyası watanpárwarlıq tárbiyasınıń maqseti, wazıypaları, shólkemlestiriw formaları, metodları, qural-ları, milliy mádeniyat úlghilerinde watanpárwarlıq tárbiyası ideyalarınıń sáwlele-niwi, watanpárwar shaxs qiyapasında sáwleleniwshi sıpatlar;

«Áskeriy-watanpárwarlıq» túsiniginiń mánisi, áskeriy-watanpárwarlıq tárbiyası, áskeriy-watanpárwarlıq tárbiyasınıń maqseti, wazıypaları, jetekshi princip-leri, shólkemlestiriw formaları, metodları, quralları, oqıwshılarda Watandı qorǵaw sezimin qalıplestiriw máselelerine dıqqat awdarıwı tiyis.

Sonıń menen birge, «Internacionallıq» túsiniginiń mánisi, internacionallıq tárbiyası, internacionallıq tárbiyasınıń maqseti, wazıypaları, jetekshi principleri, shólkemlestiriw formaları, metodları, quralları, internacionallıq – xalıqlar ortasında doslıq, jurtımızda tınıshlıqtı támiyinlewshi derek hám internacional shaxsta júzege shıǵatıwın sıpatlardı mısallar járdeminde túsindirip ótiw orınlı boladı.

3. Puqaralıq jámiyetin qalıplestiriw.

Bul sorawǵa juwap beriwde huqıqıy tárbiya, huqıqıy tárbiyanıń maqseti, wazıypaları, mazmunı, jetekshi principleri, shólkemlestiriw formaları, metodları, quralları, shaxsta huqıqıy mádeniyattı qalıplestiriw, huqıqıy mádeniyat negizinde sáwleleniwshi sıpatlar, shaxs huqıqıy mádeniyatın qalıplestiriwde oqıw pánleri («Mámleket hám huqıq tiykarları», «Insan hám jámiyet», «Insan huqıqları» hám basqalar)dıń imkaniyatlarınan paydalanıw jolları haqqında pikir júritiwi kerek.

Tekseriw sorawları:

1. Puqaralıq tárbiyası degende neni túsinesiz?
2. Puqaralardıń qanday huqıqları bar?
3. Puqaralardıń qanday minnetleri bar?
4. Puqaralardıń jámiyetlik-siyasiy hám huqıqıy aktivliligin qalıplestiriw degende neni túsinesiz?

Óz betinshe tapsırmalar:

Temaǵa baylanıslı berilgen túsinikler boyınsha óz pikirińizdi jazba túrde qısqa tezis formasında bayan etiń.

Ádebiyatlar:

1. Ózbekiston Respublikasi Konstituciyasi. –T.: «Ózbekiston», 2008.
2. Karimov I.A. Ózbekiston buyuk kelajak sari. –T.: «Ózbekiston», 1998.
3. Ziyomammedova B., Abdullaeva Sh. Pedagogika. –T.: Ózbekiston milliy entsiklopediyasi, 2000.
4. Minavvarov Q. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 1996.

14. Miynet tárbiyası

Tapsırma.

- ❖ Jas áwlad tárbiyasında miynetniń roli.
- ❖ Miynetke durıs qatnas jasawdı qalıplestiriw haqqında pikir júritiń.
- ❖ Miynet tárbiyasınıń maqset hám wazıypaları haqqında konspekt isleń.
- ❖ Miynet etiwge ruwxıy tayarlıq kóriwdi mısallar menen túsindiriń.

Oqıtıw usılı: Kitap penen islew, aqılıy hújim.

Oqıtıw maqseti: Bilimlerin rawajlandırıw hám bekkemlew, óz-ózin tekseriw, óz betinshe úyreniw, pikirlerdi túrlishe bayanlaw, logikalıq pikirlew.

Talqılanatu ğ ın máseleler:

1. Bilimlendiriw orınlarında miynet tálimi hám tárbiyasın shólkemlestiriw.

Bul soraw ğ a juwap beriwde, bazar qatnasıqları sharayatında oqıw orınları (mektep, akademiyalıq licey, kásip-óner kolledjleri)nda shólkemlestirilip atır ğ an miynet tárbiyası sisteması hám onıń quramınıń tiykarları haqqında ma ğ lıwmat beriw kerek.

2. Miynet tárbiyasın jol ğ a qoyıw formaları.

Bul soraw ğ a juwap beriwde shańaraq hám oqıw orınlarında miynet tárbiyasın nátiyjeli shólkemlestiriwdiń shártleri hám shaxstıń miynetke dóretiwshiligin anıqlawshı ólshemler boyınsha pikir júritiw orınlı boladı.

3. Shı ğ ıs danıshpanlarınıń miynet tárbiyası haqqında ğ ı pikirleri.

Bunda talaba shı ğ ıs oyshılları Xorezmiy, Beruniy, Ibn-sino, Farabiy hám t.b. miynet tárbiyası haqqında ğ ı kózqarasların mısallar járdeminde túsindirip ótiw orınlı boladı.

4. Oqıwshılardıń miynet iskerliginiń túrleri.

Bunda talaba oqıwshılardıń miynet xızmetiniń tiykar ğ ı túrleri (oqıw miyneti, jámiyetlik-paydalı miynet, óz-ózine xızmet kórsetiw hám óndirislik miynet)ne mısallar menen túsindiredi.

5. Oqıwshılar miynetin shólkemlestiriwge qoyılatu ğ ın pedagogikalıq talaplar.

Bul soraw ğ a juwap beriwde, miynet – shaxstı qayta tárbiyalawdıń nátiyjeli quralı sıpatında, shaxsta miynetke dóretiwshilik qatnastı payda etiw derekleri hám puqaralarda miynetke dóretiwshilik múnásebet, mulkdarlıq sezimin qalıplestiriw

máselelerine toqtaƣ ótiw maqsetke muwapıq boladı.

Tekseriw sorawları:

1. Miynet tárbiyası degenimiz ne?
2. Oqıwshılardı miynetke bóliwdi qalay shólkemlestiresiz?
3. Miynetke dóretiwshilik qatnas jasaw degen ne?
4. Miynet kónlikpeleri degende neni túsinesiz?
5. Miynettiń dóretiwshilik áhmiyeti nede?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tema ğ a baylanıslı qosımsha internet ma ğ lıwmatların oqıp, konspektleń.

Ádebiyatlar:

1. Asqarova Ó. M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. –T.: «Talqın», 2008.
2. Buyuk siymolar va allomalar. (Nashrga tayyorlovchi akad. M.M.Xayrullaev). –T.: «Meros», 1995.
3. Mavlonova R., Tóraeva O., Holiqberdiev K. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 2001.
4. Minavvarov Q. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 1996.

15. Oqıwshılardı ruwxıy-ádep-ikramlılıqqa tárbiyalaw

Tapsırma.

❖ Ádep-ikram, jámiyetlik sana, ádep-ikramlılıq jaqtan rawajlanıw, ádep-ikramlılıq qatnas sıyaqlı túsiniqlerdiń mazmunın ashıp berıń.

❖ Toparıńız mısasında ruwxıy-ádep-ikramlılıq tárbiyasın qay dárejede jol ğ a qoyıwdıń usıl hám quralların oylap kóriń.

❖ Ruwxıy-ádep-ikramlılıq mazmunında ğ 1 gúrrińlesiwge temalar dúziń.

Oqıtıw usılı: Kitap penen islew, aqılıy hújim.

Oqıtıw maqseti: Bilimlerin rawajlandırıw hám bekkemlew, óz-ózin tekseriw, óz betinshe úyreniw, pikirlerdi túrlishe bayanlaw, logikalıq pikirlew.

Talqılanatu ğ ın máseleler:

1. Házirgi kúnde shaxstı ruwxıy-ádep-ikramlılıq jaqtan jetilistiriw máseleleri.

Bul soraw ğ a juwap bergende, Ózbekistan Respublikası Prezidenti I.A.Karimovtıń shı ğ armalarında shaxstı ruwxıy- ádep-ikramlı etip rawajlandırıw máseleleriniń sáwleleniwi, ruwxıy-ádep-ikram tárbiyası, ruwxıy-ádep-ikram tárbiyasınıń maqseti, wazıypaları, mazmunı, baslı principi, formaları, metodları, quralları. Oqıw orınlarında shólkemlestiriliwshi ruwxıy-ádep-ikram tárbiya siste-

ması hám ruwxıyatlı-ádep-ikramlı shaxsta sáwleleniwshi sıpatlar ǵa dıqqat awdarıw maqsetke muwapıq boladı.

2. Ruwxıy-ádep-ikramlılıq tárbiyasına baylanıslı ótkeriletu ǵın hár qıylı ilajlardıń shaxstıń rawajlanıwına tásiiri.

Bunda talaba oqıwshılardı turmısqa tayarlaw, oqıwshılarda neke hám shańaraqqa juwapkershilikli qatnastı qalıplestiriw hám oqıwshılardı óz shańara ǵın súyiwshilik sıpatların tárbiyalaw máselelerine toqtap ótilse orınlı boladı.

Tekseriw sorawları:

1. Shaxstıń ádep-ikramlılıq jaqtan rawajlanıwı degende neni túsinesiz?
2. Tárbiya procesinde ruwxıy-ádep-ikramlılıq tárbiyasınıń ornın qalay bahalaysız?
3. Ruwxıy-ádep-ikramlılıq tárbiyasınıń metodlarına neler kiredi?
4. Ruwxıy-ádep-ikramlılıq tárbiyasında xoshametlew hám jazalawdıń ornı qanday?
5. Bilimlendiriw orınlarında sanalı tártip-intizamdı ornatiw haqqında pikirńiz qanday?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tema ǵa baylanıslı 10 test dúziń.

Temaniń texnologiyalıq kartasın islep shı ǵıń.

Ádebiyatlar:

1. Karimov I.A. Yuksak mánaviyat – yengilmas kuch. –T.: «Mánaviyat», 2008.
2. Abdulla Avloniy. Turkiy guliston yoxud axloq. –T.: «Óqıtuvchi», 1993.
3. Inomova M. Oilada bolalarnı mánaviy-axloqiy tarbiyalashda milliy qadriyatlar. –T.: «Fan», 1995.
4. Musurmonova O. Óqıtuvchilarning mánaviy madaniyatini shakllantirish. –T.: «Fan», 1993.
5. Qosnazarov Q., Pazılov A., Tilegenov A. Pedagogika. Nókis, 2009.

16. Estetikalıq tárbiya

Tapsırma.

- ❖ Estetikalıq tárbiya túsiniǵın táriyipleń.
- ❖ Gózzallıq, tal ǵam hám estetikalıq qabıl etiw, sezim túsiniǵleriniń óz ara úylesimliliǵın túsindirıń.
- ❖ Sabaq hám sabaqtan tıs waqıtlarda estetikalıq tárbiyanı jol ǵa qoyıwdıń usıl hám metodları haqqında oylap kóriń.
- ❖ Shaxstı hár tárepleme tárbiyalawda estetikalıq tárbiyanıń ornın túsindirıń.

Oqituv usuli: Kitap penen islew, aqılıy hújim.

Oqituv maqseti: Bilimlerin rawajlandırıw hám bekkemlew, óz-ózin tekseriw, óz betinshe úyreniw, pikirlerdi túrlishe bayanlaw, logikalıq pikirlew.

Talqılanatu ǵ ın máseleler:

1. Shańaraqta ǵ 1 estetikalıq tárbiya.

Bul soraw ǵ a juwap beriwde, «estetika» túsiniǵınıń mánisi estetikalıq tárbiyanıń maqseti, wazıypaları, mazmunı, principi, formaları, metodları, quralları, shańaraq hám oqıw orınlarında estetikalıq tárbiyanı shólkemlestiriw, estetikalıq tárbiya procesinde ulıwmainsanıyılıq hám milliy, mádeniy qádiriyatlardan paydalanıw usılları haqqında maǵ lıwmat beriw kerek.

2. Oqituv procesindegi estetikalıq tárbiya.

Bul soraw ǵ a juwap tayarlawda, oqituv procesinde estetikalıq tárbiyanı shólkemlestiriw, sabaq hám sabaqtan tısqarı shını ǵ ıwlarında shólkemlestiriletu ǵ ın estetikalıq tárbiyanıń imkaniyatları, oqıwshılarda estetikalıq tal ǵ amdı tárbiyalawda kórkem ádebiyat, dúnyalıq hám milliy mádeniyat, tariyxıy esteliklerden ónimli paydalanıw hám Watanımız tábiyatı baylıqların qásterlew hám asırap saqlaw kónlikpelerin qalıplestiriw máselelerine keńnen toqtalıp ótiliwi lazım.

3. Jaslardıń estetikalıq tárbiyasında ǵ 1 unamsız táreplerdiń aldın alıw.

Bunda oqıwshı-jaslardı «ǵ alabalıq mádeniyat» tásirinen qor ǵ aw, estetikalıq tárbiyada unamsız jaǵ daylardıń aldın alıw (jaslar arasına mádeniy tárepten sayız kórkem shıǵ armalardıń kirip keliwine jol qoyıwshılıq) sisteması máselesin mısallar járdeminde túsindirip ótiw kerek.

Tekseriw sorawları:

1. Estetikalıq tárbiya degende neni túsinesiz?

2. Estetikalıq tárbiyanıń maqseti hám wazıypaları haqqında pikiriniz?

3. Milliy qádiriyatlarımızda estetikalıq tárbiyanıń súwretleniwi haqqında pikiriniz?

4. Kórkem - óner hám gózzallıqtı qalay sezesiz?

Ádebiyatlar:

1. Asqarova Ó. M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. –T.: «Talqin», 2008.

2. Mavlonova R., Tóraeva O., Holiqberdiev K. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 2001.

3. Pedagogika nazariyasi. (Máruzalar matni). Mualliflar: Sariboev H., Xasanboev J., Usmonbaeva M. TDPU, 2004 y.

4. Tur ǵ unboev K., Komilova F., Jóraboeva Z. Pedagogika nazariyasi va tarixi. Andijon nashriyot matbaa, OAJ. 2005.

17. Dene tárbiyası

Tapsırma.

❖ Dene tárbiyası, fizikalıq rawajlanıw, fizikalıq mádeniyat túsiniqlerine táriyp berin.

❖ Shıǵıs danıshpanlarınıń dene tárbiyası haqqındaǵı pikirlerin bayan etin.

❖ Ulıwma bilimlendiriw sistemasında dene tárbiyasın jolǵa qoyıw formaların túsindirin.

❖ Dene tárbiyasında mektepten tısqarı mákemelerdin xızmeti haqqında pikir júritin.

❖ Mektepte sport jámaátın shólkemlestiriwge baylanıslı ótkeriletuǵın ilaj jobasın dúzin.

Oqıtıw usılı: Túsindiriw, aqlıy hújim.

Oqıtıw maqseti: Tema boyınsha hár túrli qaǵıydalar keltiriw, olardıń mazmunın túsiniw hám analizlew, pikirlerdi túrlishe bayanlaw, logikalıq pikirlew

Talqılanatuǵın máseleler:

1. Ózbekistan Respublikası Prezidenti I.A.Karimov tárepinen dene tárbiyası hám sport tarawında jaratılǵan sharayatlar.

Bul sorawǵa juwap tayarlaǵanda, «fizikalıq tárbiya» túsiniǵınıń mánisi, shaxstın hár tárepleme kámalǵa keliwinde fizikalıq tárbiyanıń ornı, fizikalıq tárbiya koncepciyası (1992 jıl), shıǵıs oyshıları fizikalıq tárbiyanıń shaxstın kámalǵa jetiwindeǵi áhmiyeti haqqında, oqıwshı-jaslardı fizikalıq tárbiyalawdın kompleksli baǵdarlaması, úsh basqıshlı sport jarısları («Úmit nihallari», «Barkamal awlad» hám universiada) – respublika jasların fizikalıq jaqtan jetiliskeń etip tárbiyalawdın áhmiyetli dereǵi ekenligin dálillep bergen maqul boladı.

2. Jaslار arasında ushırasıp atırǵan narkomaniya hám alkoholizmge qarsı gúres.

Bul sorawǵa juwap beriwde, oqıwshı-jaslarda salamat turmıs tárzi kónlikpelerin qalıplestiriwde fizikalıq tárbiyanıń ornı, fizikalıq tárbiya hám sport – oqıwshı-jaslarda náshebentlik, qumarpazlıq hám balalar ishiwshilikligine qarsı immunitetti qalıplestiriwdin áhmiyetli dáreǵi ekenligin turmıslıq mısallar járdeminde kórsetip ótiw zárúr.

3. Shańaraqtaǵı dene tárbiyası.

Bunda oqıwshılar gıgienasınıń mashqalaları, oqıwshılardıń turmıs sharayatı, miyneti, dem alıwı. shańaraqta fizikalıq tárbiyanı shólkemlestiriw, fizikalıq tárbiyanıń ádep-ikramlılıq-estetikalıq imkaniyatları hám oqıwshılardı jınıs sıpatında kámalǵa jetiwine tásirine toqtap ótiw orınlı.

Tekseriw sorawları:

1. Oqıwshılardı hár tárepleme jetilistiriwde dene tárbiyasınıń ornı qanday?
2. Fizikalıq jaqtan jetiliske insandı tárbiyalawda baslawısh tálim qanday rol oynaydı?
3. Sabaq procesinde fizminutka ótkeriwdiń áhmiyeti?
4. Balalardı fizikalıq jaqtan salamat etip tárbiyalawda ata-analardıń wazıypaları qanday?

Óz betinshe tapsırmalar:

«Ózbekistandı dúnya ğa tanıtqan sportshılar» degen temada qısqasha esse jazıń.

Ádebiyatlar:

1. Asqarova Ó. M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. –T.: «Talqin», 2008.
2. Ziyomammedova B., Abdullaeva Sh. Pedagogika. –T.: Ózbekiston milliy entsiklopediyasi, 2000.
3. Mavlonova R., Tóraeva O., Holiqberdiev K. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 2001.
4. Minavvarov Q. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 1996.

18. Shańaraq tárbiyası

Tapsırma.

- ❖ «Jámiyet», «shańaraq» túsinikleri haqqında oylap kóriń.
- ❖ Shańaraqlıq qatnasıqlar hám onıń tárbiyalıq wazıypaları haqqında qısqasha tezis tayarlań.
- ❖ Shańaraqta qalıplesken salamat ortalıq hám onıń balanıń rawajlanıwına tásiiri haqqında oylap kóriń.
- ❖ Shı ğ ı s danıshpanlarınıń shańaraq tárbiyası haqqında ğ ı pikirlerin búgingi kún misalında salıstırıń.
- ❖ Shańaraq tárbiyasında bala turmısın durıs jobalastırıw haqqında pikir júritiń.

Oqıtıw usılı: Aqılıy hújim, pikir alısıw.

Oqıtıw maqseti: Pikirlerin bayan etiw, izleniw, bilimlerde sistema ğ a salıw, óz pikirin logikalıq jaqtan túsindire alıw, ózgelerdiń pikirine múnásebetin bildiriw hám juwmaq jasay alıw.

Talqılanatu ğ ın máseleler:

1. Shańaraqtıń házirgi kúndegi mashqalaları.

Bul soraw ğ a juwap bergende, shańaraq tárbiyası mazmunı, wazıypaları hám

shañaraqta bala tárbiyasında ushırasatu ğın mashqalalr haqqında ma ğ lıwmat beriw kerek.

2. Respublika «Shañaraq» ilimiy-ámeliy orayı hám onıń wazıypaları.

Bunda talaba respublika «Shañaraq» ilimiy-ámeliy orayı hám onıń wazıypalarına keń túrde toqtap ótiles maqsetke muwapıq boladı.

Tekseriw sorawları:

1. Shañaraqqa anıqlama beriń?
2. Bala tárbiyasında shañaraqtıń roli haqqında aytıp beriń?
3. Shañaraq tárbiyasınıń ulıwmalıq shártleri nelerden ibarat?
4. Shañaraqta ğ ı namaqul háreketlerdiń bala tárbiyasına keri tásiiri qanday?
5. Shañaraqta balalar ğ a tárbiyalıq tásir kórsetiwde olardıń jasın hám ózine tán qásiyetlerin esapqa alıw degende neni túsinesiz?

Óz betinshe tapsırmalar:

Temadan shıqpa ğ an halda «Mashqalalı ja ğ day» usılınan paydalanıp bir sabaq islenbesin tayarlań.

Temanıń texnologiyalıq kartasın islep shı ğ ıń.

Ádebiyatlar:

1. Inomova M. Oilada bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda milliy qadriyatlar. –T.: «Fan», 1995.
2. Hamidjon Homidiy. Ko'hna Sharq dar ğ alari. –T.: «Sharq», 1999.
3. Hasanboeva O. va boshqalar. Oila pedagogikasi. –T.: «Aloqachi», 2007.
4. Hidoyatxwjaev T. Farzandlar jannat rayhonlaridir. –T.: Yangi asr avlodi, 2002.
5. Qodirov B. Komil inson tarbiyasining pedagogik asoslari. –T.: «Mehnat», 2001.

19. Bilimlendiriw mákemeleri menedjmenti

Tapsırma.

- ❖ «Menedjment» túsiniĝin táriyplewge háreket etiń.
- ❖ Menedjmenttiń bilimlendiriw tarawında ğ ı túsiniĝine anıqlama beriń.
- ❖ Bilimlendiriw mákemelerinde mámleket-jámaát basqarıwın túsindirıń.
- ❖ Bilimlendiriw sistemasın basqarıwda ğ ı ólshemli hújjetler haqqında pikir júritiń.

Oqıtıw usılı: Mashqalalı oqıtıw, aqılıy hújim.

Oqıtıw maqseti: Tema ğ a baylanıslı aktual mashqalalardı tawıp, onıń

sheshimin izlew, ja ǵ day ǵ a baha beriw hám durıs sheshim qabıl etiwdi qalıples-tiriw, pikirlerdi túrlishe bayanlaw, izleniw, bilimlerdi bekkemlew, logikalıq pikirlew.

Talqılanatu ǵ ın máseleler:

1. Bilimlendiriw sistemasın basqarıwdıń búgingi ja ǵ dayı.

Bul soraw ǵ a juwap beriwde, «Basqarıw» («menejment») túsiniginiń mánisi. «Bilimlendiriw mákemesiniń xızmetlerin basqarıw» túsiniginiń sıpatlaması, bilimlendiriw mákemesiniń xızmetlerin basqarıwdıń maqseti, wazıypaları, mazmunı, principleri, formaları, metodları, quralları, bilimlendiriw mákemesiniń xızmetlerin mámleketlik-jámiyetlik basqarıwdıń psixologiyalıq-pedagogikalıq tiykarları haqqında túsinik berip ótiw zárúr.

2. Bilimlendiriw sistemasın basqarıw ǵ a qoyılatu ǵ ın talaplar.

Bul soraw ǵ a juwap bergende, bilimlendiriw mákemesi direktorınıń huqıq hám juwapkershilikleri, bilimlendiriw mákemesi direktorınıń orınbasarınıń huqıq hám juwapkershilikleri, basqarıw principleri, pedagogikalıq jámáát xızmeti, pedagogikalıq jámááttiń is usılları haqqında ǵ ı máselelerge toqtalıp ótiw kerek.

3. Jas oqıtıwshılar menen islesiw mashqalaları.

Bunda talaba pedagog kadrlardıń qánigeligin arttırıw hám olardı attestaciya-dan ótkeriw, jas oqıtıwshılar menen islesiw, jas oqıtıwshılar menen islesiw mashqalalarına toqtalıp ótıledi.

Tekseriw sorawları:

1. Basqarıwdı qalay túsinesiz?

2. Kadrlardıń bilimin jetilistiriw qanday tártipte ámelge asırıladı?

3. Bilimlendiriw mákemeleri direktorı hám orınbasarlarınıń wazıypaları nelerden ibarat?

4. Bilimlendiriwdi demokratiyalastırıw degende neni túsinesiz?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tema ǵ a baylanıslı qosımsha internet ma ǵ lıwmatların oqıp, konspektleń.

Ádebiyatlar

1. Ózbekiston Respublikasining «Ta'lim tó ǵ risida»gi Qonuni. Barkamol avlod - Ózbekiston taraqqiyotining poydevori. -T.: «Sharq», 1997.

2. Ózbekiston Respublikasi «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi». Barkamol avlod - Ózbekiston taraqqiyotining poydevori. -T.: «Sharq», 1997.

3. Asqarova Ó.M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. -T.: «Talqin», 2008.

4. Yóldosheva D. Kadrlar tayyorlash milliy dasturi asosida tálim maqsadini belgilashning didaktik asoslari. –T.: «Fan», 2006.
5. Minavvarov Q. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 1996.
6. Pedagogika nazariyasi. (Ma’ruzalar matni). Mualliflar: Sariboev H., Xasanboev J., Usmanbaeva M. TDPU, 2004 y.

20. Korrekciyalıq (arnawlı) pedagogika

Tapsırma.

- ❖ «Korreksiya» sóziniń mánisin túsindirıń.
- ❖ Fizikalıq hám ruwxıy jaqtan rawajlanıwında nuqsanı bar balalardıń tálim-tárbiyasında itibar ǵa alınatu ǵ ın tárepleri haqqında pikir júritiń.
- ❖ «Anomal balalar» túsiniǵın oylap kóriń.
- ❖ Surdopedagogika, tiflopedagogika hám oligofreno pedagogikasınıń mazmunı menen jaqınnan tanısıń.

Oqıtıw usılı: Mashqalalı oqıtıw, aqılıy hújim.

Oqıtıw maqseti: Tema ǵa baylanıslı aktual mashqalalardı tawıp, onıń sheshimin izlewge úyreniw, ja ǵ day ǵ a baha beriw hám durıs sheshim qabıl etiwdi qalıplestiriw, pikirlerdi túrlishe bayanlaw, izleniw, bilimlerdi bekkemlew, logikalıq pikirlew.

Talqılanatu ǵ ın máseleler:

1. Fizikalıq hám ruwxıy jaqtan rawajlanıwında nuqsanı bar balalar ǵ a tálim-tárbiya beriw barısında ǵ 1 wazıypalar.

Bul soraw ǵ a juwap bergende, korrekcion pedagogikanıń maqseti, wazıypaları, mazmunı, principleri maqseti, wazıypaları, mazmunı, principleri, shólkemlestiriw formaları hám metodları, «Anomal balalar» túsiniǵınıń mánisi, anomal (anatomiyalıq, fiziologiyalıq hám ruwxıy jaqtan kemshiligi bol ǵ an balalar, anomal balalar klassifikaciyası hám anomal balalardıń rawajlanbaslıq sebeplerine tolıq túsiniń berip ótiw orınlı boladı.

2. Aqılıy zayıp balalar ǵ a tálim-tárbiya beriw hám olardı úyreniwdiń ózine tán tárepleri.

Bul soraw ǵ a juwap tayarlawda, anomal balalar menen islesiwge baylanıslı mámleketlik siyasattıń mazmunı, «Ruwxıy rawajlanıwında kemshiligi bol ǵ an balalar» túsiniǵınıń mánisi, ruwxıy rawajlanıwında artta qal ǵ an balalar, aqılıy rawajlanıwdan artta qal ǵ an balalardı tárbiyalaw usılları haqqında ma ǵ lıwmat beriw lazım.

Tekseriw sorawları:

1. «Anomal balalar» dep qanday balalar ǵ a ayıladı?
2. Húkimetimiz tárepinen sociallıq járdem hám tikleniwge mútáj balalar ǵ a qanday imkaniyatlar jaratıl ǵ an?

3. Nuqsanı bar balalar menen jumıs alıp barıwda nelerge áhmiyet beriw zárúr?
4. Arnawlı pedagogikanıń maqseti ne?
5. Sensor tárbiya degen ne?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tema ğa baylanıslı qosımsha internet ma ğalıwmatların oqıp, konspektleń.

Temanıń texnologiyalıq kartasın islep shı ğ ıń.

Ádebiyatlar:

1. Lakshin V.A., Puzanov B.P. Osnovnie defektologii. Ucheb. posobie dlya stud. Ped. in-tov. –M.: «Prosveshenie», 1992.
2. Minavvarov Q. Pedagogika. –T.: «Óqıtuvchi», 1996.
3. Podlasiy I.P. Pedagogika. I-II t. –M.: «Vlados», 1999.

21. VII-XIV ásirdeń 1-yarımına shekemgi tárbiya hám mektep pedagogikalıq pikirleriniń rawajlanıwı

Tapsırma.

- ❖ Mahmud Qash ğariydiń «Devonu Lu ğ ot-at turk» shı ğarmasında ğ ı tálím-tárbiya ğa baylanıslı pikirlerdi anıqlaw ğa háreket etiń.
- ❖ Shı ğarmanıń payda bolıwına sebep bol ğ an jámiyetlik-tariyxıy ja ğ daylar haqqında oylap kóriń.
- ❖ Imam Ismayıl al-Buxariydiń Hádis ilimine qosqan úleslerin túsindiririń.
- ❖ Ábiw Nasr Farabiydiń tálím-tárbiyalıq kózqarasların házirgi kózqaraslar menen salıstırıń.
- ❖ Ibn Sino hám Yusuf Has Hajibtiń tálím-tárbiya haqqında ğ ı kózqarasların mısallar menen túsindiririń.

Oqıtıw usılı: Kitap penen islew, kishi toparlarda islew.

Oqıtıw maqseti: Bilimlerin rawajlandırıw hám bekkemlew, óz-ózin tekseriw, óz betinshe úyreniw, temanı tolıq ózlestiriwge erisiw, az waqıt sarıplaw, túsiniqlerdi qalıplestiriw, este saqlaw hám úyrenilip atır ğ an temanıń áhmiyetli táreplerin ashıp beriw.

Talqılanatu ğ ın máseleler:

1. VII-XIV ásirdeń 1-yarımında ğ ı jámiyetlik dúzim.

Bul soraw ğa juwap tayarla ğ anda, Maverennaxrda Islam dini ideyalarınıń en jayıwınıń tálím-tárbiya ğa tásiiri. Musılman mekteplerinde shólkemlestirilgen tálím-tárbiya mazmunı. Islam dininiń muqaddes derekleri («Qura» hám «Hádis») – musılman mektepleri tálím-tárbiyasınıń ideyalıq tiykarları. Arab tiliniń sawda hám mádeniy baylanıslar tiline aynalıwı máselelerine keńnen toqtalıp ótiw zárúr.

2. Oqıwshılardıń ruwxıy rawajlanıwında Hádislerdiń tutqan ornı.

Bul soraw ğ a juwap beriwde, Hadis iliminiń payda bolıwı, Imam Ismoil al-Buxariy, at-Termiziy hám basqa alımlardıń hadis ilimin jaratıwda ğ ı xızmetleri hám Imom al-Buxoriydiń “As-saxix”, “Al-adab al-mufrad” shı ğ armalarınıń insannıń ruwxıy kamal tabıwında ğ ı ornı haqqında tolıq ma ğ lıwmat berilse maqsetke muwapıq boladı.

3. Ibn Sinonıń búgingi kún xalıq medicinasında tutqan ornı.

Bunda talaba Shı ğ ı s oyanıw dáwiri hám onda tálim-tárbiyanıń rawajlanıwı, Al-Xorazmiy, Ábiw Nasr Farabiy, Ábiw Rayxan Beruniylerdiń ulıwma pedagogikalıq hámde didaktikalıq pikirlerin hár tárepleme analizlep, soń Ábiw Ali ibn Sinonıń “Tib qonunları” miynetinde salamatlıq haqqında ğ ı pikirlerin aytıp ótiw orınlı boladı.

Tekseriw sorawları:

1. Mahmud Qash ğ ariydiń «Devonu Lu ğ otit türk» shı ğ armasınıń mazmunın aytıp beriń?
2. Hádis iliminiń payda bolıwın aytıp beriń?
3. Al-Buxariy Hádislerinen mısallar keltiriń?
4. Farabiydiń «Fazıl adamlar shahri» shı ğ armasınıń mazmunın aytıp beriń?
5. Yusuf Has Hajibtıń tálim-tárbiya ğ a tiyisli qanday pikirlerin bilesiz?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tema ğ a baylanıslı 10 test dúziń.

Temanıń texnologiyalıq kartasın islep shı ğ ı n.

Ádebiyatlar

1. Buyuk siymolar va allomalar. (Nashrga tayyorlovchi akad. M.M.Hayrullaev). –T.: «Meros», 1995.
2. Hamidjon Homidiy. Kóhna Sharq dar ğ alari. –T.: «Sharq», 1999.
3. Hoshimov K. va boshqalar. Ózbek pedagogikasi antalogiyasi. –T.: «Fan», 1995.
4. Hoshimov K., Nishonova S., Inomova M., Hasanov R. Pedagogika tarixi. –T.: «Óqituvchi», 1996.

22. XIV-XVI ásirlerde mektep hám pedagogikalıq pikirler

Tapsırma.

❖ Temuriyler dáwirindegi tálim-tárbiya hám pedagogikalıq pikirlerdiń rawajlanıwı haqqında pikir júritiń.

❖ Ámir Temur ózi ámel qıl ğ an sıpatların túsindirín.

❖ Ámir Temurdıń islam diniy hám sháriyat haqqında ğ ı násiyatları tuwralı pikir júritín.

❖ Á.Nawayı, Ulu ğ bek, Z.M.Baburlardıń tálim-tárbiyalıq kózqarasların mısallar menen túsindirín.

Oqıtıw usılı: Individual (jeke), súwretler.

Oqıtıw maqseti: Teoriyalıq bilimlerde ámeliyatqa endiriw, xoshametlew, erkin pikir júritiw, túsiniqlerdi qalıplestiriw, este saqlap qalıw hám úyrenilip atır ğ an temanıń áhmiyetli táreplerin ashıp beriw.

Talqılanatu ğ ın máseleler:

1. Mámleketti basqarıwda Ámir Temurdıń mámleketlik hám áskeriy óner tarawında ğ ı kórsetpeleriniń áhmiyeti.

Bul soraw ğ a juwap bergende, XIV- XVI ásirlerde Mawerennaxrda tálim-tárbiya hám pedagogikalıq pikirler, jámiyetlik turmıstıń tárbiya, oqıtıw hám pedagogikalıq pikirler rawajlanıwına tásiri, ilim-pán, tálim-tárbiyanıń rawajlanıp barıwı hám Mawerennaxrda Ámir Temur tárepinen oraylasqan mámleketke tiykar salınıwı, oraylasqan mámlekettiń ilim-pán hám a ğ artıwshılıqtıń rawajlanıwına tásiri haqqında ma ğ ılıwmat bergen maqul.

2. Z.M.Baburdıń «Baburnama», Á.Nawayınıń «Hamsa», Ulu ğ bektiń «Ziji Ko`raganiy» shı ğ armalarınıń payda bolıw tariyxı.

Bul soraw ğ a juwap tayarla ğ anda, Zahiriddin Muhammed Baburdıń ilim-a ğ artıwshılıq, tálim-tárbiya tarawında ğ ı xızmetleri, Alisher Nawayınıń «Hamsa», Ulu ğ bektiń «Ziji Ko`raganiy » shı ğ armalarınıń mazmunın hár tárepleme tallaw maqsetke muwapıq boladı.

Tekseriw sorawları:

1. Ámir Temur qashan hám qay jerde tuwıl ğ an?

2. Ámir Temurdıń «sóz hám is birliĝi» pikirini qalay túsinesiz?

3. Á.Nawayınıń «Hamsa» shı ğ armasınıń baslı ideyası qanday?

4. Z.M.Baburdıń «Baburnama» shı ğ arması arqalı jaslarda qanday sıpatlardı qalıplestiriw múmkin?

5. Joqarıda ğ ı shı ğ armalardıń búgingi kúndegi pedagogikalıq áhmiyeti qanday?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tema ğ a baylanıslı 10 test dúziń.

Temanıń texnologiyalıq kartasın islep shı ğ ın.

Ádebiyatlar:

1. Buyuk siymolar va allomalar. (Nashrga tayyorlovchi akad. M.M.Xayrullaev). –T.: «Meros», 1995.
2. Hamidjon Homidiy. Kóhna Sharq dar ġ alari. –T.: «Sharq», 1999.
3. Hoshimov K. va boshqalar. Ózbek pedagogikasi antalogiyasi. –T.: «Fan», 1995.
4. Hoshimov K., Nishonova S., Inomova M., Hasanov R. Pedagogika tarixi. –T.: «Óqituvchi», 1996.

23. Ġárezsiz Ózbekistan Respublikasında bilimlendiriw sisteması hám pedagogikalıq pikirlerdiń rawajlanıwı

Tapsırma.

- ❖ Prezidentimiz I.A.Karimovtıń shı ġ armalarında ġ ı tálim-tárbiya ġ a baylanıslı aldın ġ ı ideyalardı konspektleń.
- ❖ Bilimlendiriw tarawında ġ ı mámleketlik siyasattıń mazmunın ashıp berıń.
- ❖ Ġárezsizlikten soń bilimlendiriw tarawında ámelge asırılıp atır ġ an jetiskenliklerdi kórsetıń.
- ❖ Ózbek hám qaraqalpaq xalıqlarınıń mentaliteti, milliy qádiriyatları hám úrp-ádetlerin misallar menen túsindirıń.

Oqıtıw usılı: Kitap penen islew, mashqalalı oqıtıw.

Oqıtıw maqseti: Bilimlerin rawajlandırıw hám bekkemlew, óz-ózin tekseriw, óz betinshe úyreniw, temanı tolıq ózlestiriwge erisiw, tema ġ a baylanıslı aktual mashqalalar ġ a óz pikirini bildiriw hám onıń sheshimin tabıw ġ a erisiw, ja ġ day ġ a durıs baha beriw hám qabıl etiw.

Talqılanatu ġ ın máseleler:

1. Búgingi aktual wazıypalardan «Jetik insan» shaxsın qáliplestiriwde Prezidentimiz I.A.Karimovtıń shı ġ armalarınan paydalanıw.

Bul soraw ġ a juwap bergende, Ózbekistan Prezidenti I.A.Karimov tálim-tárbiya tarawında ġ ı reformalar hám va barkamal áwlad tárbiyası haqqında ġ ı pikirleri, I.A.Karimov shı ġ armalarında salamat áwlad tárbiyası hám tálim-tárbiyanı rawajlandırıwda ġ ı pikirlerine keńnen toqtalıp ótiw zárúr.

2. Bazar ekonomikası sharayatında kadrlar máselesi.

Bul soraw ġ a juwap tayarlawda, Ózbekistan Respublikasında milliy ġ árezsizliktiń járiyalanıwı hám bilimlendiriw sistemasında ġ ı reformalar, milliy mektepti shólkemlestiriw máseleleri, «Bilimlendiriw haqqında» ġ ı Nızam hám «Kadrlar tayarlawdıń milliy dástúri» haqqında tolıq ma ġ lıwmat berip ótiw kerek.

Tekseriw sorawları:

1. Prezidentimiz I.A.Karimov shıǵarmalarınǵa baslı ideyası nede?
2. «Kadrlardı tayarlawdıń milliy baǵdarlaması» qashan qabıl etildi?
3. Milliy model degenimiz ne?
4. I.A.Karimovtıń «Barkamol avlod-Ózbekiston taraqqiyotining poydevori» shıǵarmasınıń mazmunı?

Óz betinshe tapsırmalar:

Temaǵa baylanıslı qosımsha internet materiallarınan maǵlıwmatlardı oqıp, konspekt jazıń.

Temanıń texnologiyalıq kartasın islep shıǵıń.

Ádebiyatlar:

1. Buyuk siymolar va allomalar. (Nashrga tayyorlovchi akad. M.M.Xayrullaev). –T.: «Meros», 1995.
2. Hamidjon Homidiy. Kóhna Sharq darǵalari. –T.: «Sharq», 1999.
3. Hoshimov K. va boshqalar. Ózbek pedagogikasi antalogiyasi. –T.: «Fan», 1995.
4. Hoshimov K., Nishonova S., Inomova M., Hasanov R. Pedagogika tarixi. –T.: «Óqituvchi», 1996.

24. Jáhán pedagogika pániniń rawajlanıw tariyxı

Tapsırma.

- ❖ Áyyemgi Greciyada tárbiyanıń jaǵdayı haqqında pikir júritiń.
- ❖ Sokrat, Platon, Aristotellerdiń tálim-tárbiyalıq pikirlerin talqılań.
- ❖ Yan Amos Komenskiy táliymatındaǵı oqıtıw máselesin túsindiriń.
- ❖ Yan Amos Komenskiy tiykar salǵan «Klass-sabaq» sistemasınıń mazmunın túsindiriń.
- ❖ K.D.Ushinskiydiń táliymatın túsindiriń.

Oqıtıw usılı: Kitap penen islew, kishi toparlarda islew.

Oqıtıw maqseti: Bilimlerin rawajlandırıw hám bekkemlew, óz-ózin tekseriw, óz betinshe úyreniw, temanı tolıq ózlestiriwge erisiw, az waqıt sarıplaw, túsiniqlerdi qalıplestiriw, este saqlaw hám úyrenilip atırǵan temanıń áhmiyetli táreplerin ashıp beriw.

Talqılanatuǵın máseleler:

1. Yan Amos Komenskiydiń pedagogika pánine qosqan úlesi.

Bul sorawǵa juwap beriwde, Batis Evropa mamleketlerinde shólkemlestirilgen tálim-tárbiyanıń áhmiyeti, Ya.A.Komenskiydiń pedagogikalıq sisteması hám onıń pedagogika pánin rawajlandırıwdaǵı roline ayırıqsha toqtap ótiw orınlı.

2. Jáhán mámleketlerinde pedagogikanıń pán sıpatında rawajlanıwı.

Bunda talaba Áyyemgi Greciya hám Rim mámleketlerinde shólkemlestirilgen tálim-tárbiyanıń mazmunı, Áyyemgi Shıǵıs mámleketlerinde hám Greciyada pedagogikalıq pikirlerdiń payda bolıwı hám qalıplesiwi, Áyyemgi Greciya (Sparta, Afina) mámleketlerinde alǵa ilgerilegen tárbiyalıq ideyalar hám tálim sisteması hám Áyyemgi Greciya filosofları (Soqrat, Aflotun, Arastu hám Demokrit) táliymatında sáwlelendirilgen tárbiya máselelerine dıqqat awdarıwı tiyis.

Tekseriw sorawları:

1. Yan Amos Komenskiydiń umıwma bilimlendiriw ideyası neden ibarat edi?
2. Yan Amos Komenskiy balanıń jas dáwirlerin neshe túrge bóledi?
3. Yan Amos Komenskiydiń «Ullı didaktika» shıǵarmasında qanday didaktikalıq principler berilgen?
4. K.D.Ushinskiydiń pedagogika pánine qosqan úlesi?
5. K.D.Ushinskiydiń pedagogikalıq xızmetiniń ózgesheligi nede?

Óz betinshe tapsırmalar:

Temaǵa baylanıslı qosımsha internet materiallarınan maǵlıwmatlardı oqıp, konspektleń.

Temanıń texnologiyalıq kartasın islep shıǵıń.

Ádebiyatlar:

1. Karimov I.A. Ózbekiston XXI asrga intilmoqda. –T.: «Ózbekiston », 1999.
2. Asqarova Ó. M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. –T.: «Talqin», 2008.
3. Yóldoshev. J.Ǵ. Xorijda tálim. –T.: «Sharq», 1995.
4. Hasanboev J. va boshqalar. Pedagogika fanidan izohli luǵat. –T.: Fan va texnologiya, 2008.

25. Házirgi dáwirde dúnyanıń rawajlanǵan mámleketlerinde xalıq bilimlendiriwi hám pedagogika páni

Tapsırma.

- ❖ Rawajlanǵan mámleketlerdiń bilimlendiriw sistemasın analizleń.
- ❖ Internet maǵlıwmatları hám ádebiyatlardan paydalanıp rawajlanǵan mámleketlerdegi bilimlendiriw sisteması boyınsha konspekt jazıń.

Oqıtıw usılı: Kitap penen islew, aqlıy hújim.

Oqıtıw maqseti: Bilimlerin rawajlandırıw hám bekkemlew, óz-ózin tekseriw, óz betinshe úyreniw, temanı tolıq ózlestiriwge erisiw, pikirlerdi túrlishe bayanlaw, izleniw, bilimlerdi bekkemlew, logikalıq pikir júritiw.

Talqılanatuga in máseleler:

1. Texnika rawajlanıwı, axborotlardıń keskin rawajlanıwı dáwirinde pedagogika pání.

Bul sorawğa a juwap tayarlağ anda, ekonomikası rawajlanğan mámleketlerde bilimlendiriw sisteması hám mekteplerde tálim-tárbiya ámeliyatı, Dúnya júzi mámleketlerindeki zamanagóy jámiyetlik bilimler sisteması pedagogika pání hám onıń jámiyetlik pánler sistemasındağı ornı haqqında mağlıwmat beriw kerek.

2. Bilimlendiriw sistemasın jetilistiriwde shet el tálimi tájiriybeleri hám texnologiyalarınan paydalanıw.

Bunda talaba AQSh, Yaponiya, Angliya, Turkiya, Qubla Koreyada oqıtıw hám tárbiya sisteması, mazmunı hám rawajlanıwı haqqında mağlıwmat beriw menen birge, búgingi kúnde Ózbekistan Pespublikasında bilimlendiriw sistemasın jetilistiriwde shet el tálimi tájiriybelerin mısallar menen kórsetip ótiw orınlı boladı.

Tekseriw sorawları:

1. Tálimdi demokratiyalastırıw degende neni túsinesiz?
2. Aldıńğı pedagogikalıq tájiriybeler haqqında pikirińiz?
3. Oqıtıwda dástúriy emes usıllardı qollanıwdıń nátiyjeliligini qalay bahalaysız?
4. Aralıqtan oqıtıwdıń abzallıqları nede?
5. ARM lardıń áhmiyeti haqqında pikirińiz?

Óz betinshe tapsırmalar:

Temağa baylanıslı qosımsha internet materiallarınan mağlıwmatlardı oqıp, konspekt jazıń.

Temanıń texnologiyalıq kartasın islep shığıń.

Ádebiyatlar:

1. Karimov I.A. Ózbekiston XXI asrga intilmoqda. –T.: «Ózbekiston», 1999.
2. Asqarova Ó. M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. –T.: «Talqin», 2008.
3. Yóldoshev. J.Ğ. Xorijda tálim. –T.: «Sharq», 1995.
4. Hasanboev J. va boshqalar. Pedagogika fanidan izohli luğat. –T.: Fan va texnologiya, 2008.

26. Pedagogikalıq sheberlik haqqında túsiniq, onıń oqıtıwshı xızmetindegi ornı hám áhmiyeti

Tapsırma.

1. Oqıtıwshılıq kásibiniń maqtanıshlı hám juwapkershilikli tárepleri.
2. Oqıtıwshınıń kásiplik hám jeke sıpatların salıstırıń.
3. Pedagogikalıq uqıplılıqların úyreniń hám olardıń oqıtıwshı xızmetindegi ornın analizleń.

Oqıtıw usılı: Kórgizbeli, individual, kishi toparlarda islew.

Oqıtıw maqseti: Tema boyınsha bilimlerdi qalıplestiriw, túsiniw, teoriyalıq bilimlerdi ámeliyatqa endiriw, erkin pikir júritiw, temanı tolıq ózlestiriw.

Talqılanatu ğ ın máseleler:

1. Oqıtıwshılıq kásibiniń ayrıqsha hám juwapkershilikli táreplerin ashıp beriw.

Bul soraw ğ a juwap bergende, pedagogikalıq sheberlikti qalıplestiriwdiń tiykar ğ ı principiari bol ğ an óz aldına jantasıw; aktiv sáwbet; pedagogikalıq háreketiń hár qıylılı ğ ı; pedagogikalıq tásirdiń hár túrliligi; teoriyalıq bilim hám ámeliy uqıplılıqlardıń óz ara baylanısı haqqında ma ğ lıwmat beripilgennen soń, pedagogikalıq sheberlik sisteması: sociallıq, estetikalıq, ádep-ikramlıq hám texnologiyalıq xızmetlerdiń mánisi, oqıtıwshınıń hár qanday halatta da ózin tuta biliw sheberligi, pedagogikalıq iskusstvo túsiniginiń mánisi hám onıń sostav bólekleri, pedagogikalıq sheberliktiń kórinisleri túsiniginiń mánisi, pedagogikalıq sheberlik kórsetiletu ğ ın ortalıq, estetikalıq sezimlerge iye bolıw– pedagogikalıq sheberlik tiykarı, oqıtıwshınıń pedagogikalıq sheberligi hám is tájiriybesine keńnen toqtalıwı tiyis.

2. Talabalar ğ a pedagogikalıq uqıplılıqtı iyelew jolların úyretiw, pedagogıq kásibine qızı ğ ıwshılıqtı oyatıw.

Bul soraw ğ a juwap tayarlawda, pedagogikalıq xızmet, onıń ózgeshelikleri, sociallıq áhmiyeti, pedagogikalıq xızmettiń tiykar ğ ı ba ğ darları, Ózbekistan Respublikasınıń «Tálim haqqında» ğ ı Nızamı hám «Kadrlar tayarlawdıń milliy dásturi»inde pedagogikalıq xızmetti shólkemlestiriwge qoyılatu ğ ın talaplardıń sáwleleniwi haqqında ğ ı máselelerge kewil awdar ğ an durıs boladı.

Tekseriw sorawları:

1. Pedagogikalıq sheberlikke táriyip beriń.
2. Oqıtıwshınıń qásiplik tayarlı ğ ı degende neni túsinesiz?
3. Pedagogikalıq sheberliktiń quramlı bóleklerin aytıń.
4. Házirgi zaman oqıtıwshısı qanday unamlı sıpatlar ğ a iye bolıwı kerek?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tómendegi temalar tiykarında joba dúzıń hám óz pikir-usınıslarınıızdı bildirip, «Óz betinshe jumıs» jazıń.

1. Oqıtıwshınıń pedagogikalıq sheberligin jetilistiriw.
2. Mámleketimizdiń XXI ásir oqıtıwshısı qanday bolıwı kerek?

Ádebiyatlar:

1. Ochil S. Mustaqillik mafkurasi va tarbiya asoslari. -T.: 1954, 23- bet.
2. Zyazyun I.A. Osnovı pedagogicheskogo masterstvo. -M.: 1989, 12-23- betler.
3. Ruvinskiy A.R. Tarbiyaviy ish metodikasi. -T.: «Óqıtuvchi», 1991, 25- bet.
4. Xoliqov A. Pedagogik mahorat. -T.: «Iqtisod moliya», 2011, 10-28- betler.

27. Pedagogikalıq texnika pedagogikalıq sheberliktiń quramlı bólegi sıpatında

Tapsırma.

1. Pedagogikalıq texnika túsiniǵı mazmunın túsindirıń.
2. Pedagogikalıq texnikanıń pedagogikalıq sheberliktegi ornın kórsetıń.
3. Pedagogikalıq texnikanıń quramlı bóleklerin táriypleń.
4. Óziniń pedagogikalıq texnikasın qalıplestirip barıw kónlikpesin sınap kóriń.

Oqıtıw usılı: Kitap penen islew, aqılıy hújim.

Oqıtıw maqseti: Bilimlerin rawajlandırıw hám bekkemlew, óz-ózin tekseriw, óz betinshe úyreniw, temanı tolıq ózlestiriwge erisiw, pikirlerdi túrlishe bayanlaw, izleniw, bilimlerdi bekkemlew, logikalıq pikir júritiw.

Talqılanatu ǵ ın máseleler:

- ❖ Pedagogikalıq texnika haqqında ǵ ı dereklerdi úyreniw.
- ❖ Bul soraw ǵ a juwap beriwde, «Pedagogikalıq texnika» túsiniǵınıń mánisi, pedagogikalıq texnika – oqıtıwshı is-háreketlerin shólkemlestiriw forması sıpatında, pedagogikalıq texnikanıń quralları: verbal (sóz járdeminde) hám verbal emes (sózsiz) óz ara pikirlesiw formaları haqqında sóz júritiw lazım.
- ❖ Pedagogikalıq texnikanıń quramlı bóleklerin anıqlaw.
- ❖ Bul soraw ǵ a juwap tayarlawda, pedagogikalıq texnikanıń sostav bólekleri: oqıtıwshınıń minez-qulqı, is-háreketleri, ózin-ózi basqarıw kónlikpesi, óziniń qıyapası, sezimi hám keypiyatın basqarıw kónlikpesi, jámiyetlik-perceptiv qábilet, sóylew texnikasın hár tárepleme mısallar menen túsindiriw kerek.
- ❖ Sheber oqıtıwshılardıń pedagogikalıq texnikanı qanshelli iyelegenligin analizlew.
- ❖ Bunda talaba oqıtıwshınıń óz xızmeti, is-háreketi, qatnas hám minez-qulqın salıstıra alıw kónlikpesine iye bolıwı, oqıtıwshınıń óz ruwxıy ja ǵ dayın

basqara alıw texnikası, ishki hám sırtqı tásir, psixotexnikanıń ilimiy tiykarları, aktyorlıq psixotexnikasınıń ámeliy usılları, onıń ámeliy usılların úyreniw hám eslew, dıqqat hám qıyaldı shınıqtırıw sıyaqlı máselelerdi dıqqattan shetten qaldırmawı tiyis.

Tekseriw sorawları:

1. Oqıtıwshınıń pedagogikalıq texnikası degende neni túsinesiz?
2. Pedagogikalıq texnikanıń qanday ózgeshelikleri bar?
3. Oqıtıwshınıń pedagogikalıq xızmetinde mimikalıq hám pantomimikalıq háreketler qanday áhmiyetke iye.
4. Oqıtıwshınıń óz ruwxıy jaǵdayın basqarıwda qanday xızmet túrleri áhmiyetli rol oynaydı?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tómendegi temalar tiykarında joba dúziń hám óz pikir-usınıslarınızdı bildirip, «Óz betinshe jumıs» jazıń:

1. Pedagogikalıq texnikanıń oqıtıwshınıń kásiplik xızmetindegi ornı.
2. Oqıtıwshınıń pedagogikalıq texnikasını jetilistiriwde házirgi kún talapları.

Ádebiyatlar:

1. Verb M.A., Kutsenko V.G. Pedagogicheskaya texnika. -M.: 1974, 28-32-betler.
2. Zyazyun I.A. Osnov pedagogicheskogo masterstvo. -M.: 1989, 12-23-betler.
3. Muomala treningi. -T.: «Sharq», 1994, 43-45-betler.
4. Muhiddinov A.G. Óquv jarayonida nutq faoliyati. -T.: «Óqituvchi», 1995, 21-bet.

28. Oqıtıwshınıń sóylew sheberligi

Tapsırma.

1. Oqıtıwshınıń sóylew sheberligin túsindiriń.
2. Oqıtıwshı sóylewiniń qásiyetleriniń mazmunın aytıp beriń.
3. Óz sóylewi ústinde islew kónlikpesin payda etiń.

Oqıtıw usılı: Kitap penen islew, kishi toparlarda islew.

Oqıtıw maqseti: Bilimlerin rawajlandırıw hám bekkemlew, óz-ózin tekseriw, óz betinshe úyreniw, temanı tolıq ózlestiriwge erisiw, az waqıt sarıplaw, túsiniqlerdi qalıplestiriw, este saqlaw hám úyrenilip atırǵan temanıń áhmiyetli táreplerin ashıp beriw.

Talqılanatuǵın máseleler:

Oqıtıwshı sóylewiniń qásiyetlerin úyreniw:

Bul soraw ğ a juwap tayarlawda, sóylewdiń oqıtıwshı hám oqıwshı qatnaslarında ğ 1 ornı, sóylew xızmeti hám formaları, awızeki hám jazba sóz, sózdiń túrleriniń usılları: sóylesiw, rásmiy, ilimiy, publicistikalıq, kórkemlik usılları haqqında máselelerge dıqqat awdar ğ an maqul boladı.

❖ Oqıtıwshı sóylewiniń quramlı bóleklerin anıqlaw;

Bul soraw ğ a juwap beriwde, awızeki sóylew texnikası: dem alıstan paydalanıw, sózdiń tazalanıwı, dawıs tembrlerin jaqsılaw, dikciya, ritm hám oqıtıwshı sózi: dem alıstan durıs paydalanıw, irkilis, yarım irkilis, pútin irkilis; hawaz akustikası haqqında ma ğ lıwmat beriw lazım.

Sóylewdiń pedagogikalıq wazıypaların anıqlaw;

Bul soraw ğ a juwap tayarla ğ anda, «Sóylew mádeniyatı» túsiniginiń má-nisi, onıń elementleri (sózdiń durıslı ğ 1, tazalı ğ 1, anıqlı ğ 1, logikası, túsinikliligi, baylı ğ 1, orınlılı ğ 1, til ólshemi hám maqsetke muwapıqlı ğ 1), pedagogikalıq qatnas procesinde pikirdi awızeki bayanlaw hám onıń túrleri (gúrriń, soraw-juwap, talqı, tartıs), pedagogikalıq qatnas procesinde pikirdi jazba bayanlaw hám onıń túrleri (bayan, konspekt, rezyume, annotaciya, pikir, referat, obzor, ómirbayan, usınısname, interv`yu, lekciya, esabat, xat, kúndelik) haqqında mısallar járdeminde aytıp ótse maqsetke muwapıq boladı.

Tekseriw sorawları:

1. Sóylew texnikasında sóylewdiń tiykar ğ 1 qásiyetleri neden ibarat?
2. Sóylewdiń logikalı ğ 1 degende neni túsinesiz?
3. Til hám sóylew bir-biri menen qalay parıqlanadı?
4. Oqıtıwshınıń sóylew mádeniyatlılı ğ ın rawajlandırıwshı qurallar qaysılar?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tómendegi temalar tiykarında joba dúziń hám óz pikir-usınıslarınıızdı bildirip, «Óz betinshe jumıs» jazıń:

-Orta Aziyada sheshenlik óneriniń rawajlanıw tariyxı.

-Házirgi kúnde oqıtıwshınıń sóylew mádeniyatın qáliplestiriwdegi mashqalalar.

Ádebiyatlar:

1. Zyazyun I.A. Osnovı pedagogicheskogo masterstvo. -M.: 1989, 12-23- betler.
2. Muomala treningi. -T.: «Sharq», 1994, 43-45 - betler.
3. Muhiddinov A.G. Óquv jarayonida nutq faoliyati. -T.: «Óqituvchi», 1995, 21-bet.

29. Pedagogikalıq qatnas sheberligi

Tapsırma.

1. Oqıtıwshınıń qatnas sheberligin túsindirin.
2. Pedagogikalıq qatnastıń túrlerin klassifikaciyań.
3. Qatnas usılların dáliylen.

Oqıtıw usılı: Kórgizbeli, individual, kishi toparlarda islew.

Oqıtıw maqseti: Tema boyınsha bilimlerdi qalıplestiriw, túsiniw, teoriyalıq bilimlerdi ámeliyatqa endiriw, erkin pikir júritiw, temanı tolıq ózlestiriw.

Talqılanatu ǵ ın máseleler:

❖ Pedagogikalıq qatnas mazmunın úyreniw;

Bul soraw ǵ a juwap bergende, oqıtıwshı hám oqıwshılar ortasında ǵ ı qatnas mádeniyatı, olardıń birge islesiw haqqında ma ǵ lıwmat berip ótiw kerek.

❖ Qatnas ornatiw túrlerin anıqlaw;

Bul soraw ǵ a juwap tayarla ǵ anda, dáslep oqıtıwshı hám oqıwshı arasında ǵ ı qatnastıń túrleri bol ǵ an óz ara dóretiwshilik xızmetke qızıqtırıw ǵ a tiykarlan ǵ an qatnas, óz ara doslıqqa tiykarlan ǵ an qatnas, aralıq qatnas, qatnas-qorqıtıw, házil túrindegi qatnas haqqında turmıslıq mısallar menen túsindirip ótiw durıs boladı.

❖ Qatnas usılların anıqlaw;

Bul soraw ǵ a juwap beriwde, pedagogikalıq processte oqıwshılardı basqarıw usılları bol ǵ an avtoritarlıq, liberallıq hám demokratiyalıq basqarıw usıllarınıń hár birine ayırıqsha toqtap, olardıń ayırmashılıqların mısallar járdeminde dáliylep kórsetiw maqsetke muwapıq boladı.

❖ Qatnas túrleri ishinen eń áhmiyetlisin ajratıp kórsetiw;

Bunda talaba qatnas túrlerinen ózleri maqul dep tapqan qatnas túrin tańla ǵ an halda onıń áhmiyetli tárepın mısallar járdeminde dáliylep kórsetiw maqul boladı.

❖ Pedagogikalıq qatnastıń wazıypaların anıqlaw;

Bul soraw ǵ a juwap bergende, oqıwshılar jámaátinde tálim alıwshılar hám tálim beriwshiler ortasında ǵ ı óz ara qatnaslardı basqarıwdıń wazıypaların sanap ótiw orınlı boladı.

❖ Sheber oqıtıwshılardıń sabaqların baqlaw;

Bunda talabalar qánigelik pánleri oqıtıwshılarınıń sabaqların baqlap, sabaqtıń analizin dápterine jazıp, sol talqılan ǵ an pán boyınsha pikir alısıw shólkemlestiriw maqsetke muwapıq boladı.

Tekseriw sorawları:

1. Pedagogikalıq qatnas degenimiz ne?
2. Pedagogikalıq qatnastıń qanday túrleri bar?
3. Pedagogikalıq qatnastı shólkemlestiriw jolları qanday?

4. Pedagogikalıq qatnas oqıtıwshı dóretiwshiligine qanday tásir jasaydı?

Óz betinshe tapsırmalar:

Tómendegi temalar tiykarında joba dúziń hám óz pikir-usınıslarınızdı bildirip, óz betinshe jumıs jazıń:

-Jas oqıtıwshınıń pedagogikalıq qatnasın jetilistiriwde qatnastıń áhmiyeti.

-Oqıwshılar ǵa pedagogikalıq tásir jasawdıń unamlı hám unamsız tárepleri.

Ádebiyatlar

1. Ochil S. Mustaqillik mafkurasi va tarbiya asoslari. -T.: 1954, 23 - bet.

2. Zyazyun I. A. Osnovı pedagogicheskogo masterstvo. -M.: 1989, 12-23 - betler.

3. Muomala treningi. -T.: «Sharq», 1994, 43-45 - betler.

4. Mar`enko I.S. Maktabda tarbiyaviy ishlarni tashkil etish va boshqarish. -T.: 1978, 25-32 - betler.

5. Xoliqov A. Pedagogik maharot. -T.: 2011, 77-93-betler.

30. Isendiriw hám pedagogikalıq tásirsheńlik

Tapsırma.

1. Isendiriw hám pedagogikalıq tásirsheńlikke anıqlama berıń.

2. Pedagogikalıq tásir kórsetiwdiń tiykar ǵı usılların kórsetiń.

3. Oqıtıwshınıń basshı sıpatında klass jámaátın basqarıwında qollanatu ǵın qatnas usılların anıqlań.

Oqıtıw usılı: Kitap penen islew, mashqalalı oqıtıw.

Oqıtıw maqseti: Bilimlerin rawajlandırıw hám bekkemlew, óz-ózin tekseriw, óz betinshe úyreniw, temanı tolıq ózlestiriwge erisiw, tema ǵa baylanıslı aktual mashqalalar ǵa óz pikirini bildiriw hám onıń sheshimin tabıw ǵa erisiw, ja ǵ day-ǵa durıs baha beriw hám tuwrı qabıl etiw.

Talqılanatu ǵın máseleler:

1. Sabaq procesinde isenimniń áhmiyetin kórsetiw.

Bul soraw ǵa juwap bergende, birinshi gezekte isendiriwge qoylatu ǵın talaplar, onıń tiykar ǵı bólimleri ajratıp kórsetiw, soń isendiriwdiń awızeki formaları: eskertiw, tez tásir etiw, buyırıq tiykarında orınlatıw ǵa erisiw, sóz járdeminde eskertiw, házil arqalı ańlatıw hám isendiriwdiń tiykar ǵı derekleri, nátiyjeleri, texnikası hám texnikasınan paydalanıw usılları haqqında toqtaı otır durıs boladı.

2. Tásirsheńlikti ámelge asırıw jolların analizlew.

Bul soraw ǵa juwap tabıwda, dáslep kommunikativlik tásir etiwdiń formaları bol ǵan uqtırıw, maqullaw hám kritikalaw ǵa qoylatu ǵın talaplar, olardıń tiykar ǵı bólimleri, formaları, derekleri, nátiyjeleri, texnikası hám texnikasınan paydalanıw jolları haqqında kúndelikli turmıslıq tájiriybeler tiykarında kórsetip ótken

maqul boladı.

Tekseriw sorawları:

1. Pedagogikalıq tásirshenlik degende neni túsinesiz?
2. Oqıwshılardıń sanasına tásir etiwdiń tiykarǵı usılların belgileń.
3. Pedagogikalıq tásirshenliktiń tiykarǵı usılların aytıp beriń.
4. Isendiriwdiń qanday túrleri bar.

Ádebiyatlar

1. Zyazyun I.A. Osnovı pedagogicheskogo masterstvo. -M.: 1989, 12-23 – betler.
2. Ruvinskiy A.R. Tarbiyaviy ish metodikasi. -T.: «Óqıtuvchi», 1991, 25 – bet.
3. Muomala treningi. -T.: «Sharq», 1994, 43-45 - betler.
4. Muhiddinov A.G. Óquv jarayonida nutq faoliyati. -T.: «Óqıtuvchi», 1995, 21-bet.

31. Oqıtıwshınıń tálim procesindegi sheberligi

Tapsırma.

Házirgi zaman oqıtıwshısınıń pedagogikalıq xızmetin túsindiriw.

❖ Klassta oqıwshılar menen pedagogikalıq birge islesiwdi ornatiw jolların úyrenip shıǵıw.

❖ Tálimniń zamanagóy usıl, forma hám quralların qollanıwǵa kónlikpe payda etiw.

❖ Bir saatlıq sabaqtıń zamanagóy pedagogikalıq texnologiyalar tiykarında proektin islep shıǵıw.

Oqıtıw usılı: Kitap penen islew, kishi toparlarda islew.

Oqıtıw maqseti: Bilimlerin rawajlandırıw hám bekkemlew, óz-ózin tekseriw, óz betinshe úyreniw, temanı tolıq ózlestiriwge erisiw, az waqıt sarıplaw, túsiniqlerdi qalıplestiriw, este saqlaw hám úyrenilip atırǵan temanıń áhmiyetli táreplerin ashıp beriw.

Talqılanatuǵın máseleler:

1. Klassta pedagogikalıq birge islesiwdi ornatiwdıń ózgesheliklerin túsindiredi.

Bul sorawǵa juwap beriwde, sabaq procesinde oqıtıwshı hám oqıwshılar arasında pedagogikalıq birge islesiwdi ornatiw ózgesheliklerin mısallar járdeminde túsindiredi.

2. Klassta pedagogikalıq birge islesiwdiń mazmunın ashıp beredi.

Bunda talaba oqıtıwshı hám oqıwshı arasında birge islesiwdiń formalarından eń nátiyjelilerin tańlaw hám onıń mazmunın ashıp beriwde bir neshe mısallar keltiredi.

3. Zamanagóy sabaqtı shólkemlestiriwge qoyılatu ğ ın talaplardı toparlar ğ a bóledi.

Bul soraw ğ a juwap beriwde, talaba zamanagóy sabaq túrleri bol ğ an lekciya, seminar, konferenciya, báseke, drama, oqıw sayaqatı sıyaqlı dástúriy emes sabaq túrlerin ajratıp kórsetedi hám olardıń dúzilisin qánigelik páni boyınsha sabaq islenbelerin dúzedi.

Tekseriw sorawları:

1. Házirgi zaman oqıtıwshısının pedagogikalıq pazıyleti qanday bolıwı kerek?
2. Oqıtıwshı zamanagóy sabaqlardıń qanday kombinacijaların biliwi kerek?
3. Sabaq procesinde tiykar ğ ı maqsetke erisiw ushın qanday talaplar qoyıladı?
4. Zamanagóy bilimlendiriwde oqıtıwshının tiykar ğ ı wazıypaları nelerden ibarat?

Ádebiyatlar:

1. Zyazyun I.A. Osnovı pedagogicheskogo masterstvo. -M.: 1989, 12-23 – betler.
2. Ruvinskiy A.R. Tarbiyaviy ish metodikasi. -T.: «Óqıtuvchi», 1991, 25 – bet.
3. Muhiddinov A.G. Óquv jarayonida nutq faoliyati. -T.: «Óqıtuvchi», 1995, 21-bet.
4. Mar`enko I.S. Maktabda tarbiyaviy ishlarni tashkil etish va boshqarish. -T.: 1978, 25-32 betler.

32. Tárbıyashınıń sheberligi

Tapsırma.

❖ Klassta oqıwshılar menen pedagogikalıq birge islesiwde ornatiw jolların úyrenip shı ğ ıw. Tárbıyashı ğ a tiyisli sıpatlardı klassifikacijalaw.

❖ Tárbıyanıń zamanagóy usıl, forma hám quralların qollanıw ğ a kónlikpe payda etiw. Tárbıyalıq is jobası quramlı bólekleriniń mazmunın anıqlaw.

Oqıtıw usılı: Kórgizbeli, individual, kishi toparlarda islew.

Oqıtıw maqseti: Tema boyınsha bilimlerdi qalıplestiriw, túsiniw, teoriyalıq bilimlerdi ámeliyatqa endiriw, erkin pikir júritiw, temanı tolıq ózlestiriw.

Talqılanatu ğ ın máseleler:

1. Tárbıyashı sheberliginiń mazmunın aytıp beriw.

Bul soraw ğ a juwap beriwde, eń dáslep tárbıyashılıq sheberliginiń mazmunın hár tárepleme analizlew arqalı oqıtıwshınıń tárbıyalıq jumısların ajratıp kórsetedi.

2. Tárbıyashı xızmetiniń táreplerin analizlew.

Bunda talaba tárbıyashılıq xızmetti shólkemlestiriwde klass saatları, klasstan tıs tárbıyalıq jumıslar (kesheler, konkurslar, is ilajlar, ushırasıwlar)dıń oqıwshılar tárbıyasına tásirin túsindiredi.

3. Tárbıyashı qábiletin tiykarlap beriw.

Bul soraw ğ a juwap tayarlawda, tárbiyashınıń shólkemlestiriwshilik, dóretiwshilik sıyaqlı qábiyetlerin mısallar járdeminde dáliyllep kórsetedi.

Tekseriw sorawları:

1. Oqıtıwshınıń tárbiyashılıq xızmeti ózinde nelerdi jámlestiredi.
2. Oqıtıwshınıń tárbiyashılıq qábiyetiniń tiykar ğ ı mazmunın Prezidentimiz I.A.Karimov qalay táriyiplegen?
3. Oqıtıwshınıń tárbiyashılıq sheberliginiń quramlı bólekleri.
4. Tárbiyanıń mazmunı, maqseti neden ibarat?

Ádebiyatlar:

1. Ochil S. Mustaqillik mafkurasi va tarbiya asoslari. -T.: 1954, 23 - bet.
2. Ruvinskiy A.R. Tarbiyaviy ish metodikasi. -T.: «Óqituvchi», 1991, 25- bet.
3. Muomala treningi. -T.: «Sharq», 1994, 43-45 - betler.
4. Mar`enko I.S. Maktabda tarbiyaviy ishlarni tashkil etish va boshqarish. -T.: 1978, 25-32 - betler.

1-LABORATORIYALÍQ JUMÍS

Oqıtıw metodları hám quralları

Bilim beriwshilik maqseti: Talabalarda oqıtıw metodlarınıń teoriyalıq hám ámeliy tiykarları arqalı ilimiy túsiniklerin payda etiw. Pedagogikada shaxs tárbiyasında ǵı aldın ǵı usıllardan paydalanıw jolları haqqında maǵlıwmat beriw.

Tárbiyalawshı maqseti: Talabalar ortasında óz ara birge islesiw, unamlı pazıyletlerdi tárbiyalaw.

Rawajlandırıwshılıq maqseti: Tema mazmunına muwapıq sabaq procesinde oqıtıw metodların tańlaw qábiletlerin rawajlandırıw.

Temanı úyreniw ushın zárúr bol ǵan qurallar hám basqa oqıtıw quralları: Tema ǵa baylanıslı ádebiyatlar, kórgizbeli qurallar, tarqatpa materiallar hám slaydlar.

Shınıǵıw barısı:

Talabalardıń teoriyalıq bilimlerin tekseriw hám bekkemlew.

Jobası:

1. Oqıtıw metodları haqqında túsinik.
2. Zamanagóy oqıtıw metodları hám quralları.
3. Oqıtıw procesinde reproduktiv metodtan paydalanıw.

1-másele. Qalalıq mekteplerdiń birindegi sabaq kestesi boyınsha 6-klass oqıwshılarına matematika sabaǵı baslanadı. Muǵallım klassqa kirip kelip, oqıwshılar menen sálemlesti.

- Balalar, otırıńlar! Dápterinińdi ashıń, házir másele sheshemiz. Máseleniń shártin jazıp alıń. «A punktinen jayaw adam, B punktinen bolsa, motociklli adam bir-birine qarama-qarsı jolǵa shıqtı. Olardıń qay jerde ushırasatuǵınlıǵı belgisiz. Egerde motociklli adam óz motocikli menen saatına 70 kilometr, jayaw adam bolsa, saatına 5 kilometr jol júirse, jáne de A hám B punktleriniń arası 75 kilometr bolsa, olar qay jerde ushırasadı?»

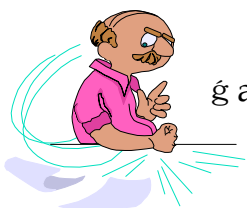
Oqıwshılar iske qunıǵıp kirisip ketti. Tek ǵana bir Azat degen oqıwshı aynaǵa qarap oylanıp otırdı.

- Azat, sen nege tapsırmanı orınlamay otırsań?
- Men oylanıp atırman...
- Neni oylanıp atırsań?
- Men, jayaw adam haqıyqatında da motociklli adam menen ushırasatuǵınlıǵın bile me eken dep oylap otırman.

- Biledi – dedi mu ğ allim. – Máseleniń shártı boyınsha biledi.
- Al, jayaw adam bul máseleni oqıma ğ an bolsa she?
- Oqı ğ an! Bul máseleni barlıq mekteplerde de sheshedi.
- Al, bul máseleni mektepte ótken waqıtlarda jayaw adam awırıp qal ğ an bolsa she?
- Onıń awırırw ğ a haqısı joq edi, - dep mu ğ allim shıdamlılıq penen túsindire basladı.
- Ne ushın?
- Sebebi, bul másele. Egerde, men sa ğ an «házir mu ğ allimler bólmesine barıp 5 minuttan keyin ma ğ an kitap alıp kelip ber» degen tapsırmanı bersem, sen 5 minuttan keyin qay jerde bolıwıń múmkin?
- Mu ğ allimler bólmesinde – dep juwap berdi Azat.
- Ne ushın, sen 5 minut ishinde qaytıp keliwıń kerek ğ oy – dep soradı mu ğ allimi.
- Sebebi, siz qaysı kitaptı alıp keliw kerekligin aytpadıńız...

Pedagogikalıq ja ğ daydı analizleń.

1. Klassta ğ ı sharayatqa baha beriń. Bul jerde bala oylawınıń qanday ózgeshelikleri anıq kózge taslanadı? Olar menen jeke islesken waqıtlarda olardı qalayınsha esapqa al ğ anımız maqul boladı?
2. Joqarıda payda bol ğ an sharayatta ğ ı mu ğ allimniń poziciyasına baha beriń.
3. Bunday awhal kelesi sabaqlarda ushıraspaydı dep isenim bildiriwge bola ma? Bul soraw ğ a beriletu ğ ın durıs yamasa nadurıs juwaplardı qalayınsha dáliyllew múmkin?

2-másele. Qaraqalpaq tili saba ğ ında mu ğ allim oqıwshılar- ğ a bir neshe mártebe qattı eskertiwler berdi:

«- Qaptalıńda ğ ı dostıńnan kóshirme!

- Óziń jaz, birewdiń dápterine qaraw ğ a bolmaydı!

- Kimnen kóshirip jazıwdı tawıpsań da! Onıń ózi qalay durıs jazıwdı bilmeydi ğ oy!»

Al basqa bir klassta ğ ı matematika saba ğ ında mu ğ allim tek bir mártebe ğ ana esitiler-esitilmes túrde, biraq tásirli túrde bılay dedi:

- Balalar, bir-birewińizden jasırmańlar, bul jaqsı emes, hesh kim sizlerden kóshirmeydi.

Pedagogikalıq jaǵdaydı analizleń.

1. Muǵallımlardıń qaysı biriniń tutqan poziciyasın pedagogikalıq jaqtan anaǵı urlım dárejede durıs dep oılaysız? Ne ushın?

2. Berilgen eskertiwlerdiń mazmunına qarap hár bir muǵallımniń ornatqan tártibine, onıń pedagogikalıq jaqtan túsinikliligine, oqıwshılar menen qatnas jasawdaǵı minezine juwmaq shıǵarıwǵa bola ma? Olardıń ornatqan tártipleriniń bir-birinen ajralıp turatuǵın ózgeshelikleri nelerden ibarat?

Kishi sabaq ótiw.

Sabaq talaba tárepinen ótileđi.

Sabaq procesinde ózlestiriletuǵın kónlikpeler:

- Oqıtıw metodlarına anıqlama beriw.
- Oqıtıw quralları haqqında túsinik beriw.
- Sabaq procesinde oqıtıw metodları hám qurallarınan nátiyjeli paydalanıw. Sabaqtan soń oqıtıwshı topar menen birgelikte analizleydi.

Temanı bekkemlewde qalıplesetuǵın bilimler:

- Oqıtıw metodları haqqında túsinik.
- Oqıtıw quralları hám oqıtıwda reproductiv metodtıń áhmiyeti.

Óz betinshe islew ushın tapsırmalar:

- a) metod, usıl hám quraldı túsindirip berin.
- b) oqıtıw metodları qanday toparlarǵa bólinedi?
- v) toparlardı tańlawda qanday pedagogikalıq talaplar qoyıladı?

2-LABORATORIYALÍQ JUMÍS

Oqıwshılardı ruwxıy-ádep-ikramlılıqqa tárbiyalaw

Bilim beriwshilik maqseti: Talabalardı ruwxıy-ádep-ikramlılıqqa tárbiyalaw arqalı ádep-ikramlılıq kózqaras, túsinik hám bilimlerin bekkemlew, ruwxıy jaqtan jetilistiriw.

Tárbiyalawshı maqseti: Talabalardıń minez-qulqındaǵı unamsız háreketlerdi saplastırıw, unamlı pazıyletlerdi qalıplestiriw.

Rawajlandırıwshılıq maqseti: Talabalardıń ruwxıy-ádep-ikramlılıq kózqarasların rawajlandırıw.

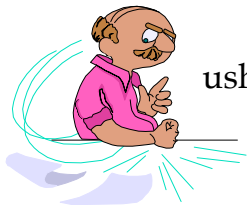
Temanı úyreniw ushın zárúr bolǵan qurallar hám basqa oqıtıw quralları: Temaǵa baylanıslı ádebiyatlar, kórgizbeli qurallar, tarqatpa materiallar hám slaydlar.

Shınıǵıw barısı:

Talabalardıń teoriyalıq bilimlerin tekseriw hám bekkemlew.

Jobası:

1. Ruwxıy-ádep-ikramlılıq tárbiyası haqqında túsinik.
2. Ruwxıy-ádep-ikramlılıq tárbiyasınıń maqseti hám wazıypaları.
3. Ruwxıy-ádep-ikramlılıq mazmunında ğ 1 gúrrińlesiwlerdiń insan rawajlanıwına tásiiri.

Másele. Azat shańaraqta jal ğ ız perzent, onıń ata-anaları ol ushın hámme sharayatlardı jaratıp bergен. Biraq, mektepke barıp keliwi, sabaq tayarlawı, onıń átirapında ğ 1 dosları, hátteki klass basshısınıń kim ekenligin bilmeydi. Tek ğ ana anası hár waqıtta «sádebińdi ildir», «qolıńdı juw», «kiyimińdi tártipke keltir», «awqatıńdı je» sıyaqlı eskertiwler berip turar edi.

Azattıń mektepke shashları úrpeygen, kiyimleri tártipsiz túrde keliwine mekteptegi oqıtıwshılar da, oqıwshılar da kónligip ketken. Azat onıń ústine qaysar, hesh kimgе qosılmas, indemes te. Sabaqlarda tınısh otırmaydı, tánepis waqtında juwır ğ anı-juwır ğ an. Kimdidur túrtip ketedi yaki aya ğ inan shaladı. Sabaqtan soń sumkasın bir shetke atıp urıp, kóshege juwıradı. Juwmaq sonnan ibarat, bala óz halına taslap qoyıl ğ an.¹

Pedagogikalıq ja ğ daydı analizleń.

1. Úlkenlerdiń minez-qulqında ğ 1 qanday háreketler balanıń unamsız tárep-lerin rawajlandırıw ğ a túrtki bolıp atır ğ anın anıqlań?
2. Balanıń óz halına taslap qoyıl ğ anlı ğ ın nelerde kórip atırsız? Bul ja ğ daydıń aldın alıw ushın qanday sharalar kórer edińiz?
3. Azattı qayta tárbiyalaw múmkin be?
4. Klass basshısı qanday jeke qásiyetlerdi, jol-jobalardı usınıs etiwі múmkin?
5. Klass basshısına ata-analar tárepinen qanday járdem talap etiledi?

2-másele. Birinshi klass oqıwshısınıń minezlemesinen úzindi menen tanısıń.

Azamat júdá hiyleker bala. Ol kúni uzaytıł ğ an toparda bol ğ anında tártipsiz qılıqlardı oylap tabadı, sırı ashıl ğ an ja ğ dayda barlıq ayıptı joldaslarına awdaradı hám bunıń sáti túse ğ oysa sheksiz quwanadı. Tánepiste júdá shaqqan bárhama jánjel, tóbeles shólkemlestirip júredi. Bárhama waqtı xosh, shawqımshıl. Jası úlkenler hám qatarları menen qopal. Basqa balalar oqıw tapsırmaların orınlawda qátege jol qoysa shın kewilden quwanadı. Aytqaninan qaytpaytu ğ ın qaysar, egoist, dolı minez, ashıwshaq hám óshpenli. Keypiyatı kóterińki. Jazalawdan soń yamasa jazalaw waqtında qıshqırıp jılaydı, al jası úlken adamlardıń izinen kúlip qıysańlawdı jaqsı kóredi.

¹ Asqarova O`. Pedagogikadan amaliy mashqlar va masalalar. -T.: «Mehnat», 2004, 62-bet.

Pedagogikalıq jaǵdaydı analizleń.

1. Balanıń minezinde qanday maǵlıwmatlar basım?
2. Balanıń minezindegi qanday negativ tárepler muǵallım menen ata-ananıń dıqqat orayında bolıwı kerek?
3. Muǵallım óziniń pedagogikalıq strategiyasını tańlawda Azamattıń minezindegi qaysı unamlı táreplerden paydalansa boladı?
4. Minezleme bunday strategiyanı qabıllaw ushın pozitiv material bola ala ma?
5. Muǵallımnen balanıń ata-anasına hám jaqınlarına qanday járdem kórsetiw talap etiledi?

Kishi sabaq ótiw.

Sabaq talaba tárepien ótileđi.

Sabaq procesinde ózlestiriletuǵın kónlikpeler:

- Ruwxıy-ádep-ikramlılıq tárbiyasınıń wazıypaların aytıp beriw;
- Ruwxıy-ádep-ikramlılıq tárbiyasınıń mazmunın túsindiriw.

Temanı bekkemlewde qalıplesetuǵın bilimler:

• Ruwxıy-ádep-ikramlılıq tárbiyası hám olardıń óz ara baylanısı haqqında túsinik.

- Shaxstıń rawajlanıwında ruwxıy-ádep-ikramlılıq tárbiyanıń áhmiyeti.

Oqıtıwshı sabaqtan soń topar menen birgelikte onı analizleydi.

Óz betinshe islew ushın soraw hám tapsırmalar:

- a) «ádep-ikram», «jámiyetlik sana» túsinikleriniń mánisin túsindirıń?
- b) Shıǵıs danıshpanlarınıń ruwxıy-ádep-ikramlılıq tárbiyası haqqında ǵı pı pikirlerin aytıń?
- v) oqıtıwshılardı shańaraqlıq turmısqa tayarlawda ruwxıy-ádep-ikramlılıq tárbiyasınıń ornı qanday?

Ruwxıy-ádep-ikramlılıq tárbiyasınıń ólshemleri.

Ruwxıy tárbiyalanǵanlıq.

Ádep-ikramlılıq jaqtan tárbiyalawdıń ózine tán qásiyetleri.

3-LABORATORIYALÍQ JUMÍS

Estetikalıq tárbiya

Bilim beriwshilik maqseti: Talabalar ǵa estetikalıq tárbiyanıń mazmunı, forması hám metodları haqqında túsiniw beriw. Olardıń klasstan hám mektepten tısqarı jumıslarda estetikalıq tárbiyasın qalıplestiriw.

Tárbiyalawshı maqseti: Estetikalıq tárbiya arqalı talabalardı kórkem shıǵarmalar ǵa, milliy hám ulıwma insaniylyq qádiriyatlarımız ǵa húrmet ruwxında tárbiyalaw.

Rawajlandırıwshılıq maqseti: Gózzallıqtı kóre biliw onnan zawıqlanıw sezimin ósiriw.

Temanı úyreniw ushın zárúr bol ǵan qurallar hám basqa oqıtıw quralları: Tema ǵa baylanıslı ádebiyatlar, kórgizbeli qurallar, tarqatpa materiallar hám slaydlar.

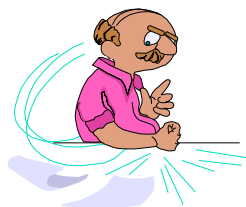
Shınıǵıw barısı:

Talabalardıń teoriyalıq bilimlerin tekseriw hám bekkemlew.

Reje:

1. Estetikalıq tárbiya haqqında túsiniw.
2. Estetikalıq tárbiyanıń maqseti hám wazıypaları.
3. Oqıtıw procesinde estetikalıq tárbiya.

Másele. Muǵallimniń ádebiy portreti

Ádebiyat sabaǵında balalar ádebiy portret jaratıw ústinde jumıs isledi. Muǵallim olarǵa ózlerine jaqınnan tanıs bol ǵan adamnıń sırtqı pishinin súwretlewdi usınıs etti. Balalar dápterlerine eńkeyip jumıs isley basladı. Bir ójetlew oqıwshı jumısın juwmaq-lap bola sala dawıslap oqıy basladı. Muǵallim ishinen hayran qaldı. Oqıwshınıń súwretlegen portretinen ol portrettiń ózi ekenligin bildi. Portret óz ishine muǵallimniń sırtqı kórinisiniń qanday da bir belgileriniń detallarına shekem qamtıǵan edi. Muǵallim balaǵa baqırǵısı keldi, ójet balanı «awzın jumıwǵa» májbúrlemekshi boldı, klasstan shıǵıp ketkisi keldi...

Pedagogikalıq jaǵdaydı analizleń.

1. Bunday sharayatta muǵallimniń qanday minez-qulqı pedagogikalıq jaqtan maqsetke muwapıq bolıp esaplanadı?
2. Oqıwshınıń minez-qulqına, onıń kózqarasına baha berin. Oqıwshı bunday kútilmegen jaǵdaydı payda etip qanday máseleni sheship atır?
3. Bunday sharayatlardıń ózine tán bol ǵan qanday ózgeshelikleri bar?

Bunday ja ğ day tez-tez ushırasıp turıwı múmkin be? Bunday sharayattıń payda bolıwına neler sebepshi bolıwı múmkin?

Ádebiyatlar

1. Zasobina G.A. Praktikum po pedagogike: Ucheb. Posobie dlya uchashixsya ped. uch. Zasobina G.A., Kabil`nitskaya S.L., Savin N.V. Pod red. N.V.Savina, -M.: «Prosveshenie», 1986, 43-bet.

Kishi sabaq ótiw.

Sabaq talaba tárepinen ótileđi.

Sabaq procesinde ózlestiriletu ğ ın kónlikpeler:

1. Estetikalıq tárbiyanıń quralları haqqında túsinik beriw;
2. Estetikalıq tárbiyanıń negizinde qálipsetu ğ ın sıpatlardı túsendiriw.

Temanı bekkemlewde qálipsetu ğ ın bilimler:

1. Estetikalıq tárbiya haqqında túsinik.
 2. Shaxstıń rawajlanıwında estetikalıq tárbiyanıń áhmiyeti.
- Oqıtıwshı sabaqtan soń topar menen birgelikte onı analizleydi.

Óz betinshe islew ushın soraw hám tapsırmalar:

- a) estetikalıq tárbiya dep nege aytıladı?
- b) estetikalıq tárbiyada ulıwma insanıylıq qádiriyatlardıń ornı qanday?
- v) jaslar tárbiyasına keri tásir etetu ğ ın kórkem-óner dóretpeleri haqqında pikirińiz?

4-LABORATORIYALÍQ JUMÍS

Bilimlendiriw mákemeleri menedjmenti

Bilim beriwshilik maqseti: Talabalarda bilimlendiriw mákemesin basqarıw hám qada ğ alawdıń ózine tán ózgeshelikleri haqqında túsinikler payda etiw.

Tárbiyalawshı maqseti: Bilimlendiriw mákemesin basqarıw hám qada ğ alawda tárbiyalıq islerdiń áhmiyetin ashıp beriw.

Rawajlandırıwshılıq maqseti: Talabalardıń basqarıw hám basshılıq haqqında ğ ı pikirlerin ósiriw.

Temanı úyreniw ushın zárúr bol ğ an qurallar hám basqa oqıtıw quralları: Tema ğ a baylanıslı ádebiyatlar, kórgizbeli qurallar, tarqatpa materiallar hám slaydlar.

Shını ğ ıw barısı:

Talabalardıń teoriyalıq bilimlerin tekseriw hám bekkemlew.

Joba:

- ❖ Bilimlendiriw mákemelerin basqarıwdıń wazıypaları hám principleri.
- ❖ Bilimlendiriw orınları direktorı hám orınbasarlarınıń wazıypaları.
- ❖ Bilimlendiriw mákemelerin qadaǵ alaw wazıypaları hám sırtqı formaları.

1-másele. Mekteptiń oqıw islerin tekseriwge kelgen komissiya geografiya sabaǵı bolıp atırǵan 7-klassqa kirdi. Tekseriw nátiyjeleri tómendegishe:

1. Qatnas jaqsı.

2. Klass bólmesi taza hám tártipli.
3. Oqıtıwshınıń is hújjetleri bar hám tastıyqlanǵan.
4. Oqıtıwshılardıń bilimi qanaatlandırarsız. Máselen:
 - a) úy wazıypası soralıǵanda 28 oqıtıwshıdan 10 ı jaqsı juwap berdi;
 - b) sabaq boyınsha qosımsha maǵlıwmatlardı bilmeydi.
 - v) pán dápterlerine az jazılǵan, ayırımlarında hátte joq.
 - g) oqıtıwshı pánine qızıqtıra almaydı.
 - d) kórsetpe qurallar joq, interaktiv usıllardı qollanbaydı.

Pedagogikalıq jaǵdaydı analizleń.

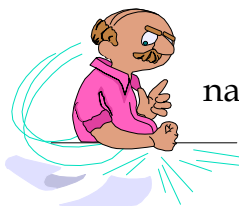
1. Bunday kemshilikler nege tiykarlanıp qoyıladı?
2. Kemshiliklerdi qalay dúzetiw kerek?
3. Oqıtıwshınıń ornında bolsańız qanday jol tutqan bolar edińiz?

2-másele. Xalıq bilimlendiriw basqarmasınan kelgen tekseriwshi mektep direktorına bılay dedi: «Siz basqarǵan mektepte hesh bir basshı sabaq analiziniń shártli túrde qabıl etilgen 5 túrine ámel qılmaıdı eken. Olar oqıtıwshılardıń sabaqların ulıwmalıq túrde pedagogikalıq analizlew menen sheklenedi eken».

Pedagogikalıq jaǵdaydı analizleń.

1. Sabaq analiziniń 5 túri degende siz neler názerde tutiladı dep oylaysız?
2. Direktor oqıtıwshılarǵa qanday shara kóriwi kerek?

3-másele. Bir oqıtıwshı mekteptiń oqıw isleri boyınsha orınbasarına bılay dedi: «Men sabaq beretuǵın 8-klassqa oqıtıwshılardıń sabaqqa sebepsiz kelmey qalıw jaǵdayları kóbeyip ketti, balalar sabaqta shawqımlasıp otıradı, maǵan qulaq salmaydı, ózlestiriwleri jaman. Bul jaǵdayda sizden hám ata-analardan maǵan járdem beriwın iltimas qılaman».

Pedagogikalıq ja ǵ daydı analizleń.

1. Bul mashqalanı tuwrı sheshiwde mektep direktorı qanday jol tutıwı kerek?
2. Siz sol oqıtıwshınıń ornında bolsańız qanday jol tutar edińiz?

Kishi sabaq ótiw.

Sabaq talaba tárepinen ótileđi.

Sabaq procesinde ózlestiriletu ǵ ın kónlikpeler:

1. Bilimlendiriw mákemelerin basqarıw ǵ a qoyılatu ǵ ın talaplardı túsindiriw;
2. Basqarıw hám basshılıqtıń ózine tán qásiyetleri haqqında túsiniń beriw.

Temanı bekkemlewde qalıplesetu ǵ ın bilimler:

1. Basqarıw haqqında túsiniń.
 2. Kásipke ba ǵ darlawda basqarıw hám basshılıqtıń áhmiyeti.
- Oqıtıwshı sabaqtan soń topar menen birgelikte onı analizleydi.

Óz betinshe islew ushın soraw hám tapsırmalar:

- a) «menedjment» dep nege ayıladı?
- b) bilimlendiriw mákemelerin basqarıwda qanday talaplar ǵ a boysınıw zárúr?
- v) búgingi kúnde kadrlardıń bilimin asırıw hám qayta tayarlaw tarawında qanday jumıslar ámelge asırılmaqta?

Bilimlendiriw mákemelerin basqarıwdıń pedagogikalıq tiykarları.

Basqarıw hám basshılıq.

Bilimlendiriw mekemelerin tekseriw.

PEDAGOGIKALÍQ SHEBERLIK BOYÍNSHA LABORATORİYALÍQ JUMÍSLAR

5-LABORATORİYALÍQ JUMÍS

Pedagogikalıq qábiletlerdiń quramlı bólekleri

Sabaqtıń maqseti: Pedagogikalıq qábiletler haqqında túsiniń beriw, onıń quramlı bóleklerine anıqlıq kiritiw, pedagogıq kásibine qızı ǵ ıwshılıqtı asırıw.

Identiv oqıw maqsetler:

1. Pedagogikalıq qábiletlerge táriyp beredi.
2. Pedagogikalıq qábiletlerge túsiniń beredi.
3. Pedagogikalıq qábiletlerdi klassifikaciyalaydı.

Kerekli qurallar: Sabaqlıq, kórsetpeli qurallar, video kórinisler, sabaq islenbeleri.

Jumisti orinlaw tartibi:

1. Pedagogikalıq qábilet haqqında ádebiyatlar menen tanısıw.
2. Pedagogikalıq qábiletlerdiń mazmunın úyrenip shıǵıw.
3. Pedagogikalıq qábilet túrlerin talqılaw.
4. Sheber pedagoglardıń sabaq procesindegi qábiletlerin analizlew.
5. Shınıǵıwdı juwmaqlaw.

Laboratoriyalıq jumıs boyınsha tapsırmalar:

1. Belgili pedagog hám psixologlardıń pedagogikalıq qábiletleri haqqında ǵı kózqarasların analizlew.
2. Pedagogikalıq sheberlik kórsetkishlerin jazba túrde súwretlep beredi.
3. Qabıl ete alıw qábiletiniń (kásiplik sezgirlik, sezgirlik, pedagogikalıq zeyin) ózine tán ózgesheliklerin jazba túrde kórsetip beredi.
4. Pedagogikalıq qábiletlerdiń sabaq nátiyjeliligin asırıwda ǵı áhmiyetin túsindiredi.
5. Pedagogikalıq qábiletlerdi qalıplestiriw usılların islep shıǵıw.

Ádebiyatlar:

1. Ózbekiston Respublikasining «Tálim tóǵrisida»gi Qonuni. Barkamol avlod – Ózbekiston taraqqiyotining poydevori. -T.: «Sharq», 1997.
2. Munavvarov A.K. Pedagogika. -T.: «Óqituvchi», 1996.
3. Ochilov M., Ochilova N. Óqituvchi odobi. -T.: «Óqituvchi», 1997.

Qosımsha ádebiyatlar:

1. Zyazyun I.A. Osnovnie pedagogicheskogo masterstvo. -M.: 1989.

6-LABORATORIYALÍQ JUMÍS

Pedagogikalıq qatnas hám oqıtıwshı sheberligi

Sabaqtıń maqseti: Qatnas haqqında túsiniq beriw, pedagogikalıq qatnastıń wazıypaların túsindiriw, qatnastıń insan turmısında ǵı áhmiyetin kórsetip beriw. Qatnasqa kirisiw kónlikpelerin qalıplestiriw, pedagogikalıq qatnastı ápiwayı qatnasıqlardan parıqlaw ǵa úyretiw.

Identiv oqıw maqsetler:

1. Pedagogikalıq qatnastıń adamlar arasında ǵı óz ara qatnasıqlardan parqın ajratadı.
2. Pedagogikalıq qatnas orınlanatu ǵın wazıypalardı tekserip kóredi.
3. Pedagogikalıq qatnastıń túrlerin kórsetip beredi.

Kerekli qurallar: Sheber pedagogtıń qatnas metodı sabaqları kórsetilgen

videoko`tinislar, pedagogikalıq qatnas sheberligine tiyisli qollanbalar, kórsetpeli qurallar.

Jumustı orınlaw tártibi:

1. Pedagogikalıq qatnaslar boyınsha ádebiyatlar menen tanısıw.
2. Qatnas ornatiw túrlerin anıqlaw.
3. Qatnas túrleri ishinde eń áhmiyetlisin ajratıw.
4. Pedagogikalıq qatnas wazıypaların anıqlaw.
5. Sheber oqıtıwshılardıń sabaqların baqlaw.
6. Juwmaq shıǵarıw.
7. Shınıǵıwdı juwmaqlaw.

Laboratoriyalıq jumıs boyınsha tapsırmalar:

1. Belgili pedagog hám psixologlardıń pedagogikalıq qatnas haqqında ǵı kózqarasların analizlew.
2. Pedagogikalıq qatnas usılların jazba túrde bayanlaydı.
3. Pedagogikalıq qatnas wazıypalarınıń ózine tán ózgesheliklerin jazba túrde bayanlaydı.
4. Pedagogikalıq qatnastıń sabaq nátiyjeliligini arttırıwda ǵı áhmiyetin túsindiredi.
5. Pedagogikalıq qatnastı qalıplestiriw jolların islep shıǵıw.

Ádebiyatlar:

1. Ózbekiston Respublikasining «Tálim tóǵrisida»gi Qonuni. Barkamol avlod - Ózbekiston taraqqiyotining poydevori. -T.: «Sharq», 1997.
2. Muomala treningi. -T.: «Sharq», 1994.
3. Ochilov M., Ochilova N. Óqıtuvchi odobi. -T.: «Óqıtuvchi», 1997.

Qosımsha ádebiyatlar:

1. Zyazyun I.A. Osnovnie pedagogicheskogo masterstvo. -M.: 1989.

7- LABORATORIYALÍQ JUMÍS

Sabaq hám sabaqtan tis waqıtları zamanagóy pedagogikalıq texnologiyalardan paydalanıw usılları

Sabaqtıń maqseti: Zamanagóy pedagogikalıq texnologiyalar haqqında túsiniq beriw, zamanagóy pedagogikalıq texnologiyalardan paydalanıw jolların úyretiw, óz xızmetinde pedagogikalıq texnologiyalardı qollanıwdı qalıplestiriw.

Identiv oqıw maqsetler:

1. Zamanagóy pedagogikalıq texnologiyalar haqqında sóylep beredi.
2. Dástúriy emes sabaqlardıń dástúriy sabaqlardan parqın ajratadı.
3. Interaktiv metodlardı ajratıp kórsetedi.

Kerekli qurallar: Sheber pedagogtın qatnas metodi sabaqları kórsetilgen lentalar, pedagogikalıq qatnas sheberligine tiyisli qollanbalar, kórsetpeli qurallar.

Jumıstı orınlaw tártibi:

1. Zamanagóy pedagogikalıq texnologiyalar boyınsha ádebiyatlar menen tanısıw.
2. Zamanagóy pedagogikalıq texnologiyalardıń ózine tán ózgesheliklerin anıqlaw.
3. Zamanagóy pedagogikalıq texnologiyalardıń sabaqtıń nátiyjeliligin asırıwda ğ 1 ornın analizlew, túsindiriw.
4. Interaktiv metodlardıń tálim-tárbiyalıq áhmiyetin anıqlaw.
5. Sheber oqıtıwshılardıń sabaqların baqlap barıw.
6. Juwmaq shı ğ arıw.
7. Shını ğ ıwdı juwmaqlaw.

Laboratoriyalıq jumıs boyınsha tapsırmalar:

1. Belgili pedagog hám psixologlardıń zamanagóy pedagogikalıq texnologiyalar haqqında ğ 1 kózqarasların analizlew.
2. Interaktiv metodlardı jazba túrde túsindirip beredi.
3. Interaktiv metodlardı qollanıp kóredi.
4. Interaktiv metodlardıń sabaqtıń nátiyjeliligin asırıwda ğ 1 áhmiyetin túsindiredi.
5. Innovaciyalıq texnologiyalardan paydalanıw jolların islep shı ğ ıw.

Ádebiyatlar:

1. Karimov I.A. Yuksak malakali kadrlar – taraqqiyot manbai. -T.: «Ózbekiston », 1996.
2. Ochilov M. Yangi pedagogik texnologiyalar / qóllanma. - Qarshi: «Nasaf», 2000.
3. Farberman B.L. «Progressivnie pedagogicheskie texnologii». - T.: 1999.

8- LABORATORIYALÍQ JUMÍS

Tárbiyashınıń jeke hám kásiplik sıpatlarınıń analizi

Sabaqtıń maqseti: Tárbiyashılıq sheberliktiń ózine tán tárepleri, ózgesheliklerin talabalardıń sanasına síndiriw. Tárbiyashı xızmeti ba ğ darların túsindiriw, tárbiyalıq xızmet etiwge háwes oyatıw. Ózinde tárbiyashı ğ a tán qásiyetlerdi payda etiwge ba ğ darlaw.

Identiv oqıw maqsetler:

1. Tárbiyashı sheberliginiń mazmunın aytıp beredi.

2. Tárbiyashılıq sheberligin túsindiredi.
3. Tárbiyashılıq qábiletligin tiykarlap beredi.

Kerekli qurallar: Sheber pedagogtıń qatnas metodı sabaqları kórsetilgen videokó`tinisler, pedagogikalıq qatnas sheberligine tiyisli qollanbalar, kórsetpeli qurallar.

Jumıstı orınlaw tártibi:

1. Tárbiyashılıq sheberlik boyınsha ádebiyatlar menen tanısıw.
2. Tárbiyashılıq sheberliginiń ózine tán qásiyetlerin anıqlaw.
3. Tárbiyashılıq sheberligin oqıtıwshılıq sheberligi menen salıstırıń, uqsas hám ózgeshe táreplerin talqılaw, túsindiriw.
4. Tárbiyashılıq qábiletleriniń ózine tán táreplerin jazba túrde bayan etiń.
5. Juwmaq shıǵ arıw.
6. Shınıǵ ıwdı juwmaqlaw.

Laboratoriyalıq jumıs boyınsha tapsırmalar:

1. Tárbiyalanıwshılarǵa unamlı tásir etiw principlerin anıqlaw.
2. Tárbiyalanıwshılarǵa unamlı tásir etiw principlerin analizlew.
3. Tárbiyashılıq sheberliktiń quramlı bóleklerine túsiniń beriń.
4. Tárbiyashılıq sheberlikti shólkemlestiriwshi sistemalardı sanap ótiń, unamlı tásir etiw principlerin tekserip kóriń.
5. Oqıwshılardıń tárbiyalanıǵa anlıq dárejesin salıstırıń.
6. Tárbiyalıq is jobasınıń dúziliw tártibin analizleń.

Ádebiyatlar:

1. Karimov I.A. Yuksak malakali kadrlar – taraqqiyot manbai. -T.: - «Ózbekiston », 1996.
2. Ochilov M. Yangi pedagogik texnologiyalar / qóllanma. - Qarshi: «Nasaf», 2000.
3. Makarenko I.S. Maktabda tarbiyaviy ishlarni tashkil etish va boshqarish.
4. Yo'ldoshev J.G. Óquvchi manaviyatini shakllantirish. -T.: «Sharq», 2000.

9 - LABORATORIYALÍQ JUMÍS

Óz-ózin tárbiyalaw hám óz ústinde islew

Sabaqtıń maqseti: Óz-ózin tárbiyalaw hám óz ústinde islew haqqında túsiniń beriw. Tárbiyashılıq xızmetiniń baǵdarların túsindiriw, tárbiyalıq xızmet islewge háwes oyatıw. Óz shaxsında tárbiyashılıǵa tán qásiyetlerdi payda etiwge baǵdarlaw.

Identiv oqıw maqsetler:

1. Tárbiyashılıq sheberliktiń mazmunın ashıp beredi.
2. Tárbiyashılıq sheberlikti túsindiredi.

3. Tárbiyashılıq qábiletlikti tiykarlap beredi.

Kerekli qurallar: Sheber pedagogtıń qatnas metodı sabaqları kórsetilgen videoko`tinisler, pedagogikalıq qatnas sheberligine tiyisli qollanbalar, kórsetpeli qurallar.

Jumıstı orınlaw tártibi:

1. Tárbiyashılıq sheberlik boyınsha ádebiyatlar menen tanısıw.
2. Tárbiyashılıq sheberliginiń ózine tán qásiyetlerin anıqlaw.
3. Tárbiyashılıq sheberligin oqıtıwshılıq sheberligi menen salıstırıń, uqsas hám ózgeshe táreplerin talqılaw, túsindiriw.
4. Tárbiyashılıq qábiletleriniń ózine tán táreplerin jazba túrde bayan etıń.
5. Juwmaq shıǵ arıw.
6. Shınıǵ ıwdı juwmaqlaw.

Laboratoriyalıq jumıs boyınsha tapsırmalar:

1. Tárbiyalanıwshılarǵa unamlı tásir etiw principlerin anıqlaw.
2. Tárbiyalanıwshılarǵa unamlı tásir etiw principlerin analizlew.
3. Tárbiyashılıq sheberliginiń bólimlerine táriyp berıń.
4. Tárbiyashılıq sheberlikti payda etiwshi sistemalardı túsindirip berıń, unamlı tásir etiw principlerin tekserip kóriń.
5. Oqıwshılardıń tárbiyalanǵanlıq dárejesin salıstırıw.
6. Tárbiyalıq is jobasınıń dúziliw tártibin analizlew.

Ádebiyatlar:

1. Karimov I.A. Yuksak malakali kadrlar – taraqqiyot manbai. -T.: «Ózbekiston », 1996.
2. Ochilov M. Yangi pedagogik texnologiyalar / qóllanma. -Qarshi: «Nasaf», 2000.
3. Makarenko I.S. Maktabda tarbiyaviy ishlarni tashkil etish va boshqarish.
4. Yóldoshev J.Ǵ. Óquvchi mánaviyatini shakllantirish. -T.: «Sharq», 2000.

6. PA`N BOY`NSHA O`Z BETINSHE JUM`S TAPS`RMALAR`

1-tema. Pedagogikalıq texnika pedagogikalıq sheberliktiń bir bólegi sıpatında

Jobası:

1. Pedagogikalıq texnika túsiniginiń mazmunı.
2. Pedagogikalıq texnikanıń pedagogikalıq sheberliktegi ornı.
3. Pedagogikalıq texnikanıń quramlı bólekleri.
4. Pedagogikalıq texnikanı qáiplestiriw usılları.

Metodikalıq usınıslar

Jumıstı orınlaw procesinde pedagogikalıq texnikanı qáiplestiriwge tiyisli qollanbalar, mimik, pantomimikalıq súwretler túsilgen kórgizbeli qurallar, video, audio qurılımlar, sheber pedagoglar xızmetin jarıtıwshı dereklerden paydalanıw lazım.

Ádebiyatlar

1. Verb M.A., Kutsenko. V.G. Pedagogicheskaya texnika. -M.: 1974, 28-32 - betler.
2. Zyazyun I.A. Osnovı pedagogicheskogo masterstvo. -M.: 1989, 12-23 – betler.
3. Muomala treningi. -T.: «Sharq», 1994, 43-45-betler.

2-tema. Oqıtıwshınıń sóylew sheberligi

Jobası:

1. Oqıtıwshınıń sóylew sheberliginiń mazmunı.
2. Oqıtıwshınıń sóylew ózgeshelikleriniń mazmunı.
3. Óz sóylewin rawajlandırıw ústinde shınıǵıwlar orınlaw.

Metodikalıq usınıslar

Jumıstı orınlaw procesinde sheber pedagoglardıń, sheshenlerdiń sózleri jazılǵan plakatlar, sóylew sheberligin asırıwǵa tiyisli qollanbalar, kórsetpe qurallar, tarqatpa materiallardan paydalanıw lazım.

Ádebiyatlar:

1. Zyazyun I.A. Osnovı pedagogicheskogo masterstvo. -M.: 1989, 12-23 – betler.
2. Muomala treningi. -T.: «Sharq», 1994, 43-45 - betler.
3. Muhiddinov A.G. Óquv jarayonida nutq faoliyati. -T.: «Óqituvchi», 1995, 21-bet.

3- tema. Oqituvshining talim prosesidagi sheberligi

Jobasi:

1. Klass penen o'z ara birge islesiwdi ornatiwda oqituvshining roli.
2. Zamanagoy sabaqtı sholkemlestiriwge qoyilatu g in talaplar.

Metodikaliq usinislar

Jumisti orinlawda sheber pedagoglardın sabaqları túsirilgen videokórinisler, pedagogikalıq sheberlikti súwretlewshi kórsetpeli qurallar, oqıw qollanbalarınan paydalanıw, zamanagoy sabaqlardı sholkemlestiriwde komp'yuter texnologiyalarınan paydalanıw kónlikpelerin ózlestiriw, bir saatlıq sabaqtın zamanagoy pedagogikalıq texnologiyalar tiykarında g ı proektin islep shı g ıw.

Ádebiyatlar:

1. Zyazyun I.A. Osnovi pedagogicheskogo masterstvo. -M.: 1989, 12-23 – betler.
2. Ruvinskiy A.R. Tarbiyaviy ish metodikasi. -T.: «Óqituvchi», 1991, 25 – bet.
3. Azizxójaeva N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. -T.: «Óqituvchi», 2004, 21-28 - betler.
4. Mar`enko I.S. Maktabda tarbiyaviy ishlarni tashkil etish va boshqarish. -T.: 1978, 25-32 - betler.

4-tema. Oqituvshining tarbiyashılıq sheberligi

Jobasi:

1. Tarbiyashılıq sheberliginiń mazmunı.
2. Tarbiyashılıq xızmetiniń tárepleri.
3. Oqituvshı xızmetinde tarbiyashılıq sheberliktiń ornı.
4. Tarbiyalıq islerdi jobalastırıw hám ótkeriw jolları.

Metodikaliq usinislar

Jumisti orinlaw procesinde sheber pedagoglardın tarbiyashılıq xızmeti sawlelengen videokórinisler, tarbiyashılıq sheberliktiń mazmunın ashıp beriwshi kórsetpeli qurallar, oqıw qollanbalar, mektepte tarbiyalıq islerdi sholkemlestiriw hám ótkeriw jobasın úyrenip shı g ıw, tarbiyanıń zamanagoy usıl, forma hám quralların úyreniw zárúr.

Ádebiyatlar:

1. Ochil S. Mustaqillik mafkurası va tarbiya asoslari. -T.: 1954, 23- bet.
2. Ruvinskiy A.R. Tarbiyaviy ish metodikasi. -T.: «Óqituvchi», 1991, 25 – bet.
3. Muomala treningi. -T.: «Sharq», 1994, 43-45 - betler.
4. Mar`enko I.S. Maktabda tarbiyaviy ishlarni tashkil etish va boshqarish. -T.: 1978, 25-32 - betler.

ÁDEBIYATLAR

1. Ózbekiston Respublikasi «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi». Barkamol avlod – Ózbekiston taraqqiyotining poydevori. –T.: Sharq, 1997.
2. Karimov I.A. Ózbekiston buyuk kelajak sari. –T.: Ózbekiston, 1998.
3. Asqarova W.M., Xayitboev M., Nishonov M.S. Pedagogika. –T.: Talqin, 2008.
4. Yoldosheva D. Kadrlar tayyorlash milliy dasturi asosida tálim maqsadini belgilashning didaktik asoslari. –T.: Fan, 2006.
5. Pedagogika nazariyasi. (Ma’ruzalar matni). Mualliflar: Sariboev H., Hasanboev J., Usmanbaeva M. TDPU, 2004 y.
6. Ziyomammedova B., Abdullaeva Sh. Pedagogika. –T.: Ózbekiston milliy entsiklopediyasi, 2000.
7. Zunnunov A., Mahkamov U. Didaktika. –T.: Sharq, 2006.
8. Mavlonova R., Tóraeva O., Holiqberdiev K. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 2001.
9. Qosnazarov Q., Pazilov A., Tilegenov A. Pedagogika. Nókis, 2009.
10. Лакшин В.А., Пузанов Б.П. Основные дефектологи. Учеб. пособие для студ. Пед. ин-тов. –М.: «Просвещение», 1992.
11. Minavvarov Q. Pedagogika. –T.: «Óqituvchi», 1996.
12. Подласый И.П. Педагогика. I-II т. –М.: «Владос», 1999.
13. Ochil S. Mustaqillik mafkurasi va tarbiya asoslari. –T.: 1954, 23 - bet.
14. Рубинский А.Р. Тарбиявий иш методикаси. –T.: «Ўқитувчи», 1991.
15. Muomala treningi. –T.: «Sharq», 1994, 43-45 - betler.

MAZMUNÍ

Kirisiw	
Kadrlardı tayarlawdıń milliy modeli. Házirgi kúnde oqıtıwshılıq kásibi hám onıń jámiyette tutqan ornı	
Pedagogika pán sıpatında. Pedagogikanıń izertlew metodları	
Oqıwshı shaxsınıń rawajlanıwı, tárbiyası hám qalıplesiwi	
Tárbiyanıń maqseti hám wazıypaları	
Oqıtıw teoriyası	
Orta arnawlı bilimlendiriw mazmunı	
Oqıtıw metodları hám quralları	
Oqıtıwdı shólkemlestiriw formaları	
Oqıwshılardıń bilim, kónlikpe hán uqıplılıqların diyagnostikalaw	
Tárbiya procesi. Tárbiya principi	
Tárbiyanıń ulıwma metodları	
Dúnya ǵ a ilimiy kózqarastı qalıplestiriw. Aqıl tárbiyası	
Puqaralıq tárbiya	
Miynet tárbiyası	
Ádep-ikramlılıq tárbiyası	
Estetikalıq tárbiya	
Dene tárbiyası	
Shańaraq tárbiyası	
Bilimlendiriw mekemesi menedjmenti	
Korrekcion pedagogika	
VII-XIV ásirdeń 1-yarımına shekemgi tárbiya hám mektep pedagogikalıq pikirleriniń rawajlanıwı	
XIV-XVI ásirlerde mektep hám pedagogikalıq pikirler	
Ǵárezsiz Ózbekistan Respublikasında bilimlendiriw sisteması hám pedagogikalıq pikirlerdiń rawajlanıwı	
Jáhán pedagogika pániniń rawajlanıw tariyxı	
Házirgi dáwirde dúnyanıń rawajlan ǵ an mámleketlerinde xalıq bilimlendiriwi hám pedagogika páni	
Pedagogikalıq sheberlik haqqında túsinik, onıń oqıtıwshı xızmetindegi ornı hám áhmiyeti	
Pedagogikalıq texnika pedagogikalıq sheberliktiń quramlı bólegi sıpatında	
Oqıtıwshınıń sóylew sheberligi	
Pedagogikalıq qatnas sheberligi	
Isendiriw hám pedagogikalıq tásirsheńlik	

Oqıtıwshınıń tálım procesindegi sheberligi	
Tárbiyashınıń sheberligi	
1-LABORATORIYALÍQ JUMÍS. Oqıtıw metodları hám quralları	
2- LABORATORIYALÍQ JUMÍS. Oqıwshılardı ruwxıy-ádep-ikramlılıqqa tárbiyalaw	
3-LABORATORIYALÍQ JUMÍS. Estetikalıq tárbiya	
4-LABORATORIYALÍQ JUMÍS. Bilimlendiriw mákemeleri menedjmenti	
5-LABORATORIYALÍQ JUMÍS. Pedagogikalıq qábiletlerdiń quramlı bólekleri	
6-LABORATORIYALÍQ JUMÍS. Pedagogikalıq qatnas hám oqıtıwshı sheberligi.	
7-LABORATORIYALÍQ JUMÍS. Sabaq hám sabaqtan tıs waqıtları zamanagóy pedagogikalıq texnologiyalardan paydalanıw usılları.....	
8-LABORATORIYALÍQ JUMÍS. Tárbiyashınıń jeke hám kásiplik sıpatlarınıń analizi	
9-LABORATORIYALÍQ JUMÍS. Óz-ózin tárbiyalaw hám óz ústinde islew	
Óz betinshe jumıs tapsırmaları. Pedagogikalıq texnika pedagogikalıq sheberliktiń bir bólegi sıpatında	
Oqıtıwshınıń sóylew sheberligi	
Oqıtıwshınıń tálım procesindegi sheberligi	
Oqıtıwshınıń tárbiyashılıq sheberligi	
Seminar hám laboratoriyalıq jumıslar ǵa baylanıslı didaktikalıq slaydlar	
Ádebiyatlar	

Dúziwshiler:

Pazılov Arzı Kenjebaevich - Ájiniyaz atında ğ1 Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı Ulıwma pedagogika hám psixologiya kafedrası pedagogika ilimleri kandidatı, docent

Berdanova Peruza Uzaqbaevna - Ájiniyaz atında ğ1 Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı Ulıwma pedagogika hám psixologiya kafedrası, pedagogika ilimleri kandidatı

Abdalieva Peruza Isaevna - Ájiniyaz atında ğ1 Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı Ulıwma pedagogika hám psixologiya kafedrası assistent oqıtıwshısı

Óteniyazova Shaxida Esbosınovna - Ájiniyaz atında ğ1 Nókis mámleketlik pedagogikalıq institutı Ulıwma pedagogika hám psixologiya kafedrası assistent oqıtıwshısı

PEDAGOGİKADAN ÁMELİY JUMÍSLAR

(Metodikalıq kórsetpe)

Bas redaktor	<i>K. M. Koshanov</i>
Redaktor	<i>A. M. Abdukarimova</i>
Tex.redaktor	<i>E. K. Iskenderova</i>
Korrektor	<i>A. M. Sarıbaeva</i>
Operator	<i>N. Nisanbaev</i>

Ájiniyaz atında ğ1 NMPİ redakciya-baspa bólimi

Ájiniyaz atında ğ1 NMPİ baspaxanasında basıl ğ an. 2016-j.

**Buyırtpa № _____. Nusqası ---- dana. Formatı 60x84. Kólemi 3 b.t.
230105, No`kis qalası, A. Dosnazarov ko`shesi-104. Reestr №**

